БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

7-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 156 (1676)
7 АВГУСТ ЯКШАНБА 1960 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУН ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ

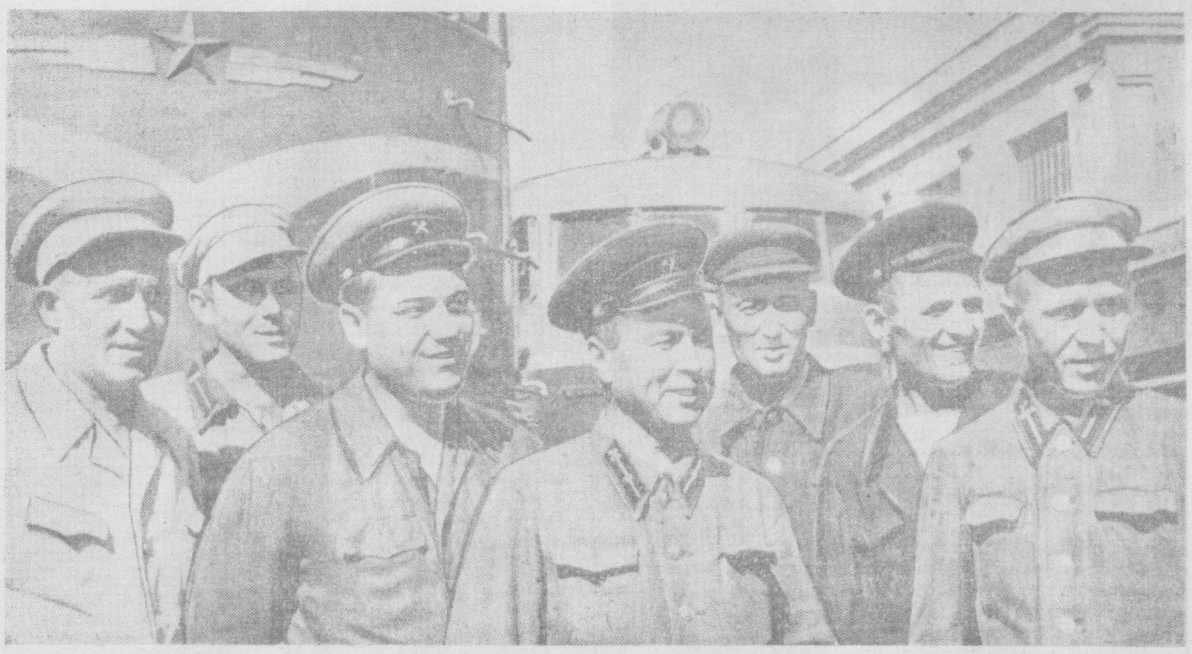

Кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, жазирама иссиқда ҳам, қишли-қировли кунларда ҳам баракали меҳнат қилаётган пўлат изларнинг эгаларини Тошкент тепловоз депосида ким танимайди дейсиз? Ҳа, ҳақиқатан ҳам булар ҳалол меҳнатлари туфайли донг таратдилар. Уларнинг улуғ айём кунидаги шодухуррамликлари беғубор, очиқ чеҳраларидан яққол кўриниб турибди. Суратда: ўз байрамларини муносиб кутиб олган тепловоз машинистлари (чапдан ўнгга) В. Отрошченко, Е. Штиков, Е. Меньшов, машинист-инструкторлар Й. Тўлаганов, А. Отахонов, Н. Емцов ва М. Бряксин ўртоқлар.

А. Палехов фотоси.

Совет темирйўлчиларининг байрами

Бугун — совет темирйўлчиларининг байрами. Бу шодиёна кунни пўлат магистраллар эгалари билан бир қаторда мамлакатимиздаги барча меҳнаткашлар ҳам зўр шоду-хуррамлик билан байрам қиладилар. Севикли Ватанимизнинг коммунизм томон янада шаҳдам қадамлар билан бориш йўлларини белгилаб берган партиямиз Марказий Комитети июль Пленуми қарорларидан бениҳоя руҳланган темир йўл транспортининг кўп миллионли армияси ўзларининг ҳар йили нишонланадиган традицион байрамларини ижодий ташаббуси ва меҳнат ғайрати мисли кўрилмаган даражада ошган бир вазиятда кутиб олмоқдалар.

Мамлакатимизда коммунизм қурилишини кенг авж олдириб юбориш соҳасида партия XXI съезди қўйган ғоят катта программанинг муваффақият билан амалга оширилиши кўп жиҳатдан темирйўлчиларимиз ишига боғлиқдир. Улуғ Ленин темир йўл транспортини мамлакат экономикасининг қон томири деб атаган ва унинг шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришда ҳал қилувчи роли борлигини кўрсатиб ўтган эди. Шунинг учун ҳам халқ хўжалигининг бу соҳасини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Мамлакатимизда темир йўллар тобора кенгаймоқда, транспортнинг бу тури ҳозирги замон техникаси билан кўпроқ таъминланмоқда.

Коммунистик партия темир йўл транспорти халқ хўжалигининг бошқа соҳаларига қараганда техника жиҳатидан бирмунча орқада қолаётганлигини ўз вақтида кўрсатиб берган ва бу қолоқликни тугатишни энг муҳим халқ хўжалик вазифаси қилиб қўйган эди. Кўпмиллионли совет темирйўлчилари шонли коллективининг ажралмас қисми бўлган Тошкент ва Урсатьевск бўлинмаларининг коллективлари партиямиз кўрсатган йўлдан бориб, техникани тараққий эттириш ва улуғвор етти йиллик вазифаларини бажариш соҳасида дастлабки натижаларни қўлга киритдилар. Асосий участкаларда анча кучли янги тепловозлар қатнай бошлади. Натижада поездлар ҳаракати тезлашди, уларга ортилган юкларнинг вазни ошди.

Фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш соҳасида ҳам анчагина ишлар қилинди. Автоматика ва телемеханикани қўлланиш натижасида ишлаб чиқариш маданияти беқиёс ошмоқда, ишчиларнинг меҳнати тубдан яхшиланмоқда, вагонлар обороти тезлашмоқда. Буларнинг ҳаммаси темир йўл транспорти техника-иқтисодий кўрсаткичларини тобора яхшилай бориш имконини бераётир. Чунончи, Тошкент бўлинмаси етти ойлик топшириқни муддатидан илгари бажарди ва пландан ташқари юзларча минг тонна халқ хўжалик юклари ташилди. Тепловозларнинг юриш тезлиги ўрта ҳисобда соатига 7 километрдан зиёдроқ ортди. Меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғи 6 процент ортиғи билан бажарилди. Юк ташиш харажатлари эса 2 процент арзонлашди. Тошкент-Урсатьевск участкаси орасида пассажир поездлар ҳаракатида тепловозлардан фойдаланиш давлатнинг 4 миллион сўмлик маблағини тежаб қолиш имконини берди.

Лекин партиямиз Марказий Комитети июль Пленуми кўрсатиб ўтганидек, темир йўл транспортида техникани тараққий эттириш ишларида ҳали жиддий камчиликлар бор. Чунончи, пўлат магистралларни реконструкция қилиш комплекс равишда ўтказилмаётир, поездлар ҳаракатини бошқаришга автоматикани жорий қилиш, ҳаракат составини модернизациялаш ва йўл хўжалигини кучайтириш анча орқада қолмоқда. Натижада локомотивлардан фойдаланишнинг самараси пасайиб кетмоқда, поездлар станцияларда, корхоналарга кирадиган йўлларда баъзан белгилангандан ортиқ туриб қолмоқда.

Партиямиз ана шу камчиликларни тугатишнинг ҳамда темир йўл транспортини янада юксалтиришнинг аниқ йўлларини белгилаб берди. Пўлат магистралларни техника жиҳатидан тубдан реконструкция қилишни жадаллаштириш, уни замонавий техника воситалари билан таъминлаш — энг муҳим вазифалардан биридир.

Социалистик экономикамизнинг тез суръат билан юксалаётганлиги ўз навбатида темирйўлчиларимиз зиммасига янги, янада масъулиятлироқ вазифаларни юклайди. Пўлат магистраль эгалари янги техникадан унумли фойдаланишлари, ўз ишларининг форма ва методларини такомиллаштиришлари, поездлар тезлигини оширишлари, пассажирларга хизмат кўрсатишни яхшилашлари, меҳнат унумдорлигини ошириш ва юк ташиш таннархини камайтиришлари лозим. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари темир йўл транспорти ишларига доир масалалар билан чуқур, конкрет равишда ва ишнинг кўзини билиб шуғулланишлари, консерватизм ва қолоқликка қарши қатъий кураш олиб боришлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг ташаббусларини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашлари керак.

Мамлакат халқ хўжалигини янада зўр бериб ривожлантириш, совет кишиларининг турмуш даражасини тағин ҳам яхшилаш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан кўрилаётган қатор тадбирлардан илҳомланган темирйўлчиларимизнинг қалби Ватанимиз шон-шуҳратини янада ошириш, улуғвор етти йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш иштиёқи билан тўлиб-тошгандир. Совет кишилари бугун — темирйўлчилар кунида мамлакатимиз пўлат изларининг эгаларига оташин салом йўллайдилар ва уларга янги зафарлар, янги муваффақиятлар тилайдилар.

Совет ҳукуматига миннатдорчилик

Гана президенти Кваме Нкрума шу йил 27 июлда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга мактуб юбориб, Гана қўшинларини ҳаво орқали Конго республикасига ташиш соҳасида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи томонидан кўрсатилган ёрдам учун шахсан миннатдорчилик изҳор қилди.

Бу мактубда Президент Кваме Нкрума бу операцияда иштирок этган совет самолётларининг командирлари ва экипажларига ўз миннатдорчилигини ва Гана халқининг миннатдорчилигини топширишни сўрайди. (ТАСС).

Тошкентдан Кубага

Тошкентдаги транспорт машинасозлиги заводининг коллективи Куба Республикаси учун муҳим заказни бажарди. КС—9 маркали дастлабки тўртта компрессор станция Одесса порти орқали революцион Кубанинг пойтахти Гаванага жўнатилди.

5 августда бу заводда яна шундай тўртта станцияни жўнатиш учун тайёргарлик кўрила бошлади. Қаҳрамон Кубанинг заказн тўлиқ бажарилди.

Заводнинг бош инженери Б. Ф. Тарутин Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Бизнинг компрессорларимиз Совет Иттифоқидагина эмас, балки чет элларда ҳам машҳурдир. Ҳар қандай пневматик инструмент ана шу компрессорлар ёрдами билан ҳаракатга келтирилади. Кубаликлар кўприк, темир йўл ва тош йўллар қурилишида, шунингдек кон-руда саноатида бу компрессорлардан фойдалана оладилар.

Бизнинг компрессорларимиз кўчириб юритиладиган бўлиб, уларнинг ҳар бири минутига 8,5 — 9 кубометр ҳажмида ҳавони тозалаб туради. Бизнинг компрессорларимиз СССР да ишлаб чиқарилаётган ана шундай компрессор станциялардан энг кучлиси ҳисобланади. (ЎзТАГ).

ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Республиканинг колхоз ва совхозлари шу йил кўкламда об-ҳаво шароитининг ноқулай келишига қарамай, пилла топшириш планини 1960 йил 6 августда, ўтган йилдагидан икки ой олдин 100,01 процентга етказиб бажардилар.

Давлатга 14.301 тонна пилла топширилди.

Пилла ҳосилини йиғиштириб олиш ва топшириш давом этмоқда.

Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунига бағишланган тантанали мажлис

6 августда Горький номли маданият ва истироҳат паркининг ёзги биносида Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари вакилларининг Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Тошкент темир йўлининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Қодиров Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни ҳақида доклад қилди.

Расмий қисмдан кейин Ўзбекистон санъат усталари ҳамда Тошкент магистрали бадиий ҳаваскорлари ижросида катта концерт берилди. (ЎзТАГ).

Конго республикасидаги аҳвол муносабати билан

Совет ҳукуматининг баёноти

Конго республикасидаги аҳвол муносабати билан Совет ҳукумати баёнот берди.

Совет ҳукумати ўз баёнотида шуни қайд қиладики, БМТ Хавфсизлик кенгашининг Бельгия қўшинларини Конго республикаси территориясидан олиб чиқиб кетилишини ҳамда унинг ҳукуматига республиканинг территориал дахлсизлиги ва давлат бутунлигини таъминлаш ишида амалий ёрдам кўрсатиш учун чоралар кўришни талаб қиладиган қарорлари бажарилмаётир. Бельгия қўшинлари Конго шаҳарлари ва аҳоли яшайдиган пунктларини, хусусан Катанга вилоятини қонунсиз тарзда эгаллаб турибдилар. Конгога юборилган БМТ қўшинлари қўмондонлигининг қилаётган иши жиддий ташвиш туғдирмоқда. Конгонинг қонуний ҳукуматига ёрдам кўрсатиш ўрнига БМТ қўшинларидан доим ўринсиз фойдаланилмоқда. Мазкур қўмондонлик БМТ қўшинларини Бельгия агрессорларига қарши кураш олиб бораётган ва Конгонинг қонуний ҳукумати контроли остида бўлган вилоятларга ва шаҳарларга юбормоқда.

Баёнотда айтиладики, Конго ҳукуматининг Конгодаги БМТ қўшинлари бетараф мамлакатлар ва биринчи навбатда Африка мамлакатлари бўлинмаларидан тузилсин деган илтимосига қарамай, Европа қўшинларининг контингентини ошириш ва уларнинг составига Бельгиянинг НАТОдаги айрим иттифоқчиларини тўғридан-тўғри қўшиш йўли тутилмоқда.

Совет ҳукумати шу нарсани айтишни ўз бурчи деб ҳисоблайдики, Конго республикасида вужудга келган аҳвол мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган аҳволдир ва бу мамлакатга қарши қилинган агрессияни тўхтатиш ҳақида қарор қабул этган БМТнинг обрўсини туширишгагина хизмат қилади.

Шуларни ҳисобга олиб, дейилади баёнотда, СССР ҳукумати қуйидагиларни таклиф қилади:

— Жуда қисқа муддат ичида Бельгиянинг ҳамма қўшинларини Конго республикаси территориясидан чиқариб юбориш ва бунда таъсир кўрсатишнинг ҳар қандай воситаларини ишлатишдан ҳам қайтмаслик.

— Айрим давлатлар Конгога юборган қўшинларининг ҳозирги қўмондонлиги Хавфсизлик кенгаши қарорларига риоя қилмаса, бу қўмондонлик ўрнига янги қўмондонлик тайинлаш.

— Конго республикасининг ажралмас қисми — Катанга вилоятининг оккупация қилинишини тўхтатиш учун дарҳол қатъий ва самарали тадбирлар кўриш керак.

Хавфсизлик кенгашининг қарорига мувофиқ Конгога юборилган у ёки бу мамлакатларнинг қўшинлари бирор сабабга кўра интервентларнинг қўшинларини мустақил Конго давлати территориясидан чиқариб юборилишини самарали тарзда таъминлашга қодир бўлмаса, Конго республикасига бу адолатли ишни амалга оширишда қатнашишга тайёр бўлган мамлакатларнинг қўшинларини юбориш керак. (ТАСС).

Н. С. Хрушчев ва Г. Макмиллан

бир-бирларига мактуб юбордилар

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва Буюк Британия бош министри Г. Макмиллан ҳозирги халқаро аҳволнинг айрим масалалари юзасидан бир-бирларига мактуб юбордилар.

Гарольд Макмилланнинг 19 июлдаги мактубига жавобан Н. С. Хрушчев кўрсатадики, Буюк Британия бош министри ўз иттифоқчиларининг манфаати йўлида, кейинги вақтларда буюк давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг ёмонлашувига олиб келган сабабларни нотўғри баён қилади.

Совет ҳукумати, деб ёзади Н. С. Хрушчев, тўрт буюк давлат ҳукуматларининг бошлиқлари учрашган пайтда жуда муҳим масалаларни муҳокама қилишга умид боғлаган эди. Н. С. Хрушчев Г. Макмилланнинг ҳукумат бошлиқлари учрашувига қаратилган кучғайратига муносиб баҳо бериб, бу учрашувни АҚШ барбод қилганлигини таъкидлайди.

Н. С. Хрушчев айтадики, Буюк Британия бош министри кенгашнинг барбод бўлишида, халқаро вазиятнинг ёмонлашувида Совет Иттифоқини айблаб, Америка Қўшма Штатларининг айбини яширмоқда. Сиз, дейилади Н. С. Хрушчевнинг Г. Макмилланга мактубида, АҚШ агрессив кучлари тутган позицияда турибсиз. Бу позиция бизга душман, бизга қарши қаратилган бўлиб, биз бундан тегишли хулосалар чиқариб олишга мажбурмиз.

Совет ҳукуматининг бошлиғи ўз мактубида Америка разведкачи самолётларининг 9 апрелда ва 1 майда СССР ҳаво чегарасига учганлигини эслатади ва бу қўпол иғвогарлик юксак доирадаги кенгаш арафасида вазиятни кескинлаштиришга мўлжаллланганлигини таъкидлайди.

Н. С. Хрушчев шунингдек, Америка Қўшма Штатлари томонидан Совет Иттифоқига қарши қилинган сўнгги ҳаракатни — 1 июлда СССР чегараларига бостириб кирган «РБ—47» Америка самолётининг учиши ҳақида эслатиб ўтди.

Бундай сиёсат, деб кўрсатади Н. С. Хрушчев — агрессия ва қароқчилик сиёсатидир. Бироқ Совет Иттифоқи ўз шарафи учун курашиш имкониятига эга бўлмаган мамлакат эмас. Бизда ҳар қандай агрессорни зарарсизлантириш учун ҳамма имкониятлар бор.

Г. Макмиллан мактубида тилга олинган масала, яъни ҳозир Конго республикасида вужудга келган аҳвол ҳақидаги масала устида тўхталиб, Н. С. Хрушчев кўрсатадики, ҳозирги халқаро вазиятда ана шу ёш давлатга қарши қуролли интервенция қилган Бельгия ҳукумати НАТО бўйича ўзининг асосий партнёрлари томонидан бирор формада йўл қўйилмаганда ёки маъқулланмаганда эди, агрессия қилишга журъат эта олмаган бўлур эди.

Н. С. Хрушчев Г. Макмилланга юборган мактубида Буюк Британиянинг мустамлака сиёсатига оид ўз мулоҳазаларини айтади. Биз Совет Иттифоқида шуни яхши биламизки, деб ёзади у, ҳар қандай формадаги мустамлакачилик, доим талончилик, эксплуатациядан, халқларнинг элементар ҳуқуқларини ва уларнинг миллий суверенитетини поймол қилишдан бўлак нарса эмас. Бинобарин, менинг фикримча, мустамлака ҳолида бўлган ёки ҳозир ҳам шу ҳолда қолаётган мамлакатларнинг халқлари мустамлака ҳукмронлигининг «Олий ҳимматлари» хусусида сизнинг мактубингизда баён қилинганидан анча фарқ қиладиган ўз фикрларига эгадирлар.

Совет ҳукуматининг бошлиғи ҳар иккала герман давлати ўртасида сулҳ шартномаси тузиш ҳақидаги масала устида тўхталиб шуни кўрсатадики, Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция сулҳ шартномаси тузилишига қарши эътироз билдирмоқдалар, ваҳоланки уларнинг ўзлари кучли Германиядан қўрққанликлари сабабли аслида Германиянинг қайта қўшилишини истамаётирлар. Улар ҳар иккала герман давлати билан сулҳ шартномаси тузилишини яна шунинг учун ҳам истамаётирларки канцлер Аденауэр бунга қарши чиқмоқда. Н. С. Хрушчев айтадики, ғарб мамлакатлари ҳозир Ғарбий Германияни ракета-термоядро қуроли билан қуроллантириш, демак уни урушга тайёрлаш масаласини қўймоқда.

Совет Иттифоқи деб кўрсатади Н. С. Хрушчев, давлатларнинг социал ва сиёсий тузумидан қатъий назар, тинч-тотув бўлиб дўстликда яшашни истайди. Бизга қарши қилинган иғвогарликларга қарамай (бу иғвогарликлар дунёни кескин ҳолатга қайтариш мақсадида қилинди), биз зўр бериб қуролланиш йўлидан бормаймиз. Олий Совет қарорларини бажаришни давом эттирамиз ва ўз қуролли кучларимизни қисқартирмоқдамиз. Совет Иттифоқи тинчликни ва фақат тинчликни эмас, дўстликни ҳам истайди.

Совет ҳукумати яна бир марта айтадики, деб ёзади Н. С. Хрушчев Г. Макмилланга юборган мактубида, у Англия, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва бошқа капиталистик давлатларнинг ишига аралашмайди. Совет Иттифоқи бошқа мамлакатларнинг ишига аралашмаслик позициясида, тинч-тотув яшаш позициясида турибди. Сизлар ҳам ана шундай позицияларда турсангиз, бу — мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни яхшилашга ёрдам беради. Халқаро кескинликни юмшатиш имкониятининг гарови фақат ана шундадир.

Шуни айтишим керакки деб ёзади Н. С. Хрушчев мактубнинг охирида, Совет ҳукумати ва совет халқи дунёда халқлар бахт-саодати йўлида мустаҳкам тинчлик ўрнатилиши учун бундан буён ҳам бутун воситалардан ва тадбирлардан фойдаланади.

Жонажон Ватанимизда

Дўстларнинг ёрдами

СКОВОРОДИНА (Амур области). (ТАСС). Амурдаги тошқин вақтида Хитойнинг Хэйлунцзян вилоятидаги Хума уездининг баъзи районлари зарар кўрди.

Совет кишилари хитойлик дўстларга ёрдам кўрсатдилар. Хитойнинг аҳоли яшайдиган пунктларидаги юзлаб кишилар сув босган жойлардан вертолётларда Совет қирғоқларига олиб чиқилди. Зарар кўрганларнинг кўплари совет касалхоналарига жойлаштирилди. Бу ерда уларга зўр ғамхўрлик қилинмоқда.

Хума уезди меҳнаткашлари вакилларининг делегацияси кеча Сковородинога келди. Делегацияга Хитой Коммунистик партияси уезд комитетининг секретари ўртоқ Чжан К-фин бошчилик қилмоқда. Делегация аъзолари Амур бўйида жойлашган Албазино ва Жалинда қишлоқларида бўлдилар. Улар хитой гражданларини қутқариб қолишда қатнашган совет кишилари билан, сув тошқинидан зарар кўрганлар даволанаётган медицина муассасаларининг ходимлари билан учрашдилар.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ҚАДАМЛАРИ

Чиатурда (Грузия ССР) Даргвет бойитиш фабрикасида машина ускуналарни синаб кўриш бошланди. Бу янги корхона Даргвет кони билан биргаликда етти йилликнинг муҳим қурилишларидан биридир.

* * *

Смоленск иқтисодий районига қарашли эски корхоналарнинг ишлаб чиқариш майдонлари бир ярим йил ичида 50 минг квадрат метрдан ортиқ кенгайтирилди. Янги қувватлар бир неча юз миллион сўмлик қўшимча маҳсулот тайёрлаш имкониятини беради.

* * *

Пермь областидаги Александровский машинасозлик заводида кон-руда саноати корхоналари ва шахталар учун янги машиналар яратилди. Булар орасида кон электровозлари, лентали конвейерларни автоматлаштириш учун механизмлар, такомиллаштирилган насослар, тоғ жинсларини ортадиган машиналар бор.

ДОН МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

Дон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Ростов областининг колхоз ва совхозлари давлатга дон сотиш планини (маккажўхоридан бошқа) 3 августда муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида Коммунистик партия Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига ва шахсан ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчевга рапорт бердилар. Давлат омборларига 92 миллион пуд дон тўкилди. Давлатга планда белгиланган 90 миллион пуд ўрнига ҳаммаси бўлиб 95 миллион пуд буғдой, арпа, тариқ ва шоли сотилади. (ТАСС).

„Мен Ҳиндистонга нисбатан муҳаббатни кўрдим"

Ҳужжатли фильмлар марказий студияси томонидан чиқарилган ва ҳиндистонлик ҳурматли меҳмоннинг мамлакатимизга қилган визитига бағишланган янги рангли ҳужжатли фильм Ҳиндистон республикасининг президенти Ражендра Прасад Совет Иттифоқи бўйлаб қилган сафари вақтида айтган ана шу сўзлар билан аталди.

Ҳиндистон президенти Совет Иттифоқида ўн беш кун бўлди. Кинооператорлар президентнинг Москвада, Ленинградда, Украинада, Кавказнинг Қора денгиз қирғоғида, Ўрта Осиё республикаларида совет кишилари билан самимий учрашувларини кўрсатадиган кўпгина марoқли эпизодларни суратга олганлар.

Фильмда Н. С. Хрушчевнинг Ражендра Прасад билан учрашувини ва дўстона суҳбатини кўрсатадиган ҳамда Совет—Ҳиндистон дўстлиги митингини кўрсатадиган кадрлар катта ўринни эгаллайди. (ТАСС).

Тула области. Точеновлар оиласида қишлоқ механизаторлиги касби жуда ҳурмат қилинади. Шунинг учун ҳам тўрт ака-ука — Евгений, Сергей, Николай ва Иван Точеновлар шу касбни танладилар. Улар ҳозирги вақтда Черск районидаги Максим Горький номли совхозда бирга ишламоқда. Уларнинг номлари областда кенг тарқалган. Ака-укаларнинг ҳар бири совхозда мавжуд бўлган барча турдаги қишлоқ хўжалик машиналарини бемалол бошқара олади.

Оиладаги энг кенжа ўғил Алексей ҳам ўз акалари йўлидан бормоқда. У қишлоқ хўжалигини механизациялаш билим юртида таълим олаётир. Алексей ишлаб чиқариш практикасини ўтказиш учун ўз жонажон совхозига келди. Ҳозир беш ака-ука совхоз далаларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга): Иван, Сергей, Евгений, Николай ва Алексей Точеновлар.

П. Маслов фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

БУТУНИТТИФОҚ ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИГА

ПЎЛАТ ИЗЛАРНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР!

Муваффақиятларимизни мустаҳкамлаймиз

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча тармоқларини тез суръатлар билан ривожлантириш, жумладан темир йўл транспортини янги техника билан қуроллантириш, юк ташиш, ортиш ва туширишдаги оғир иш жараёнларини тўла механизациялаш зарурлигини алоҳида таъкидлади.

Бўлинмамиз коллективи Пленум қарорларини зўр хурсандчилик ва мамнуният билан кутиб олди. Бунга амалий иш билан жавоб бериш учун давлат планларини тўла ва ошириб бажариш юзасидан бошланган социалистик мусобақани янада авж олдириб юборди. Барча касбдаги темир йўлчиларнинг фидокорона ишлашлари туфайли етти ойлик топшириқ муддатидан бир неча кун илгари адо этилди. Прогрессив технология ва илғор иш методларини кенг қўлланиш вагонлар оборотини тезлаштиришни таъминламоқда. Натижада етти ойлик пландан ташқари юз мингларча тонна халқ хўжалик юклари ташилди. Тепловозларнинг соатига ўртача тезлиги белгиланганига нисбатан 7 километрдан зиёд ортди.

Меҳнат унумдорлиги 6 процент ошириб бажарилди, юк ташиш харажатлари эса 2 процент арзонлашди. Бунинг эвазига 1 миллион сўмга яқин фойда олдик.

Оғир юкли поездларни бошқариш, ёнилғини тежаб-тергаб сарфлаш бўйича бошланган социалистик мусобақа тобора авж олаётир. Етти ойда оғир юкли поездларда планга қўшимча равишда 2 миллион тоннадан ортиқ юк ташилди, ёнилғининг 1,1 проценти тежаб қолинди. Ш. Қорабоев, А. Тишченко ва бошқа ўнлаб машинистлар оғир юкли поездларни бошқариш, ёнилғини кўплаб тежаш йўлида тақдирга сазовор ишлар қилишмоқда. Уларнинг ҳар бири шу йилнинг ўтган даврида нормадан ташқари 25-30 минг тоннадан юк ташиди. Кўп миқдорда ёнилғи тежади.

Бўлинманинг деярлик барча хўжаликларида иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, прогрессив технология ва илғор иш методларини жорий қилиш бўйича катта ишлар қилинди. Жумладан товар станциясининг вагон депосида контейнерлар, вагон ғилдираклари, юк вагонларини ремонт қилишни енгиллаштириш учун 6 та кран ишга туширилди, қозонхона кўмир ўрнига нефть асосида ишлашга ўтказилди. Бу ҳар йили 250 минг сўм маблағни тежаш имконини беради.

Айрим участкалар орасида паровозлар ўрнига тепловозлардан фойдалана бошладик. Тошкент-Оҳангарон маршрути бўйича юк ташишда фақатгина паровозлар ишларди. Коллективимиз бу маршрутда тепловозлар қатновини йўлга қўйди. Эндиликда учта тепловоз бригадаси 6 та паровоз бригадаси ишини бажараётир. Бу эса ҳар ойда 250 минг сўм фойда келтирмоқда. Шунингдек Тошкент—Урсатьевск орасида пассажир поездлар ҳаракатида ҳам тепловозлардан фойдаланиш йўлга қўйилди. Бу тадбир 4 миллион сўм фойда берди.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг тарихий қарорларини тўла амалга ошириш учун бўлинмамизда бир қанча ташкилий-техникавий тадбирлар белгиладик. Эксплуатация ишлари форма ва методларини такомиллаштириш, поездларнинг ҳаракат тезлигини ошириш, кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш, юк ва пассажир ташишда тепловозлардан фойдаланишни кенгайтириш, рационализатор ва ихтирочилар ҳаракатини янада авж олдиришга қаратилган бу тадбирларнинг амалга оширилиши етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришимизга шубҳасиз ёрдам беради.

А. ОДИЛОВ,
Темир йўл Тошкент бўлинмасининг бош инженери.

Суратда: темир йўл Тошкент бўлинмасининг илғор ишчиларидан (чапдан ўнгга): поезд тузувчи Шароф Акбаров, инженер-оператор Нуржаҳон Ғуломова, проводниклар резервининг бригада бошлиғи Жўра Муҳамедов, тепловоз машинисти Ғани Ҳусаинов, тепловоз депоси жорий ремонт цехининг слесари, коммунистик меҳнат бригадаси аъзоси Турсун Икромов ўртоқлар.
М. Нуриддинов фотоси.

Ҳиссалари катта

Диспетчерлик темир йўлдаги энг мураккаб ва масъулиятли вазифалардан ҳисобланади. Поездларнинг график асосида ҳаракат қилиши, ҳар бир составни бўлинманинг қайси участкасига кетаётганлигини ва айни вақтда қаердалигини аниқ билиш диспетчернинг бурчи. Юк ортиш ва туширишни тезлаштириш, оғир юкли поездларни тузиш, тепловоз ҳамда вагонларнинг оборотини тезлаштириш асосан диспетчерларга боғлиқ. Қисқаси уларнинг моҳирлик билан ишлашлари темирйўлчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун асосий шартдир.

Ўз вазифасини сидқидилдан бажараётган кўпгина диспетчерларимизнинг иши мақтовга сазовордир. Абдулла Аҳмедов, Фёдор Барсов, Иван Безсмолов, Собит Муҳамедов, Зоя Силизневалар шулар жумласидандир. Улар чаққон ва моҳирлик билан ишлаб халқ хўжалиги юкларини белгиланган манзилларга ўз вақтида ва муддатидан илгари етказиб берилишига кўмаклашмоқдалар. Бу пешқадамлар диспетчерлар орасидаги ўзаро мусобақада йил бошидан бери биринчиликни эгаллаб келишаяпти.

Оҳангарон станциясининг навбатчиларидан Исаев, Расулев, Салор станцияси бошлиғининг ёрдамчиси Антонов, Қизил тўқимачи станцияси бошлиғининг ёрдамчиси Александр Вареник ўртоқлар ҳам поездлар ҳаракатини пухта ташкил этмоқдалар.

Тошкент темир йўл бўлинмасининг коллективи шу йилнинг етти ойлик юк ортиш ва тушириш планини анча ошириб адо этди. Бунда барча станцияларда ишлаётган диспетчерлар ва навбатчиларнинг салмоқли ҳиссаси бор. Улар бундан буён ҳам юк ташиш топшириқларининг тўла ва ошириб бажарилишига эришиш учун бутун куч ва билимларини сарфлайдилар.

П. АБДУРАҲМОНОВ,
Темир йўл Тошкент бўлинмаси ҳаракат бўлими бошлиғининг ўринбосари.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

★ Темир йўл Тошкент бўлинмасида ўтган етти ойда оғир юкли поездларда планга қўшимча 2 миллион тоннадан ортиқ юк ташилди.

★ Тепловозларнинг ўртача тезлиги белгиланганига нисбатан 7 километр ошди.

★ Юк ташиш харажатлари 2 процент арзонлаштирилиб, бунинг эвазига 1 миллион сўмга яқин фойда олинди.

★ Вагонлар оборотини тезлаштириш ҳисобига пландан ташқари 303 минг 548 тонна юк ташилди.

★ Тошкент-Оҳангарон маршрути бўйлаб юк ташишда, Тошкент—Урсатьевск орасида пассажир поездлари қатновида тепловозлардан фойдаланиш йўлга қўйилди. Бу 7 миллион сўмга яқин маблағни тежашга ёрдам берди.

★ Юзлаб темир йўлчилар ўзларининг меҳнат отпускаларини мамлакатимиз ва республикамизнинг ҳушманзара жойларидаги санаторий ва дам олиш уйларида мароқли ўтказдилар.

Гагановачи темирйўлчилар

Донгдор тўқувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентина Гаганова бошлаб берган ажойиб ташаббус Тошкент темир йўл бўлинмаси коллективи орасида ҳам кенг қулоч ёйди.

Турли участкаларда меҳнат қилаётган турли касб эгалари бу ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаб, ўз манфаатларидан кечиб, қолоқ бригадаларда ишлай бошладилар.

Тепловоз ремонт депоси кўтариш цехининг мастери ўртоқ В. Скибин биринчи бўлиб Гаганова изидан борди. У илғор цехдан коллектив шаънига доғ тушириб келаётган профилактика цехига ўтиб, бу участкани ҳам тез вақтда илғорлар даражасига кўтаришга муваффақ бўлди.

Сигналлаштириш ва алоқа дистанциясининг старший электр механиги ўртоқ Н. Махаровский ўз хоҳиши билан 9 ойдан буён старший электр механиксиз ишлаётган қолоқ участкага ўтди. У кўп ўтмай бу ердаги ишларни тартибга солди. Эндиликда у бошлиқ 5 та бригаданинг ҳаммасига коммунистик меҳнат бригадаси номи берилди.

Бўлинмада гагановачи темирйўлчилар оз эмас. Собиқ техника бўлимининг инженери, ҳозир қурилиш мастери бўлиб ишлаётган Подшивалова, йўл мастерлари Қидралиев ва Смирнов, Тошкент товар станцияси кўтарма кран машинисти Пўлатов, кранчилардан Боровский ва Салоҳиддинов ўртоқлар шулар жумласидандир.

Ана шу жонкуяр, ватанпарвар кишиларнинг олижаноб ҳиммати қанчадан-қанча давлат маблағини тежаб қолиш имконини берди. Шунинг учун ҳам бу гагановачилар номини коллективнинг ҳар бир аъзоси чуқур ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олади.

ХАМИР УЧИДАН ПАТИР

Бу йил коллективимиз ўз зиммасига юксак мажбуриятлар олиб ишламоқда. Барча транспортчиларимиз берилган сўзнинг устидан чиқиш учун фидокорона меҳнат қилдилар. Айниқса ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш, кўп меҳнат талаб қиладиган оғир ишларни енгиллаштирувчи янги техникани ва прогрессив технологияни жорий қилишга алоҳида аҳамият бердик. Илғор ишчиларимизнинг иш методларини кенг ёйдик.

Бундай тадбирлар олинган мажбуриятни муваффақиятли бажаришимизга ёрдам бермоқда. Шу йилнинг 7 ойлик юк ташиш топшириғини барча кўрсаткичлар бўйича ошириб адо этдик. Кўмир ва тупроқ-шағал ташиш 7 ойлик плани 104 проценатдан зиёд бажарилди. Республикамиз халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун қўшимча равишда ўнларча минг тонна ёқилғи етказиб берилди. Юк тушириш 7 ойлик топшириғи 107,6 процент бажарилди. Вагон оборотини тезлаштириш, юк ташиш харажатларини камайтириш, локомотивларнинг иш унумдорлигини оширишда ҳам яхши натижаларга эришдик.

Коллективимизнинг бундай муваффақиятларга эришишига муносиб ҳисса қўшаётган илғор темирйўлчилар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Ўз касбини пухта эгаллаган кўпгина ишчиларимиз меҳнатда ажойиб намуналар кўрсатишмоқда. Паровоз машинистларидан С. Икромов, К. Мороз, М. Удалов ва бошқа ўнлаб кишилар оғир юкли поездларни бошқариб, смена нормасини 120-125 процент қилиб бажаришаяпти.

Новаторларимиз меҳнат унумдорлигини ошириш, юк ташиш харажатларини камайтиришга қаратилган жуда кўп таклифлар билан чиқмоқдалар. Ўтган ойлар давомида ўнларча рационализаторлик таклифлари амалга оширилди. Бу, корхонамизга бир йилда 200 минг сўмга яқин фойда келтиради.

Ўз байрамимизни шундай совғалар билан кутиб олдик. Лекин бу етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун олиб бораётган курашимизда хамир учидан патир, деса бўлади. Ҳали олдимизда катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Бу вазифаларнинг уддасидан чиқиш учун КПСС Марказий Комитети июль Пленуми кўрсатмаларига қатъий амал қиламиз. Пленум қарорларига жавобан иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш бўйича яна бир қанча тадбирлар белгиладик.

Қ. АЗИМОВ,
Оҳангарондаги юк ортиш-транспорт бошқармасининг машинисти.

Ижодий изланишда

Пойтахтимиздаги тепловоз ремонт депоси коллективи шу кунларда зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

Хўш, коллективнинг юқори кўрсаткичларга эришишининг боиси нимада? Гап шундаки, бу ерда рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати кенг қулоч ёйган. Коллективнинг ҳарбир аъзоси, қайси участкада ишлашидан қатъий назар, меҳнат унумдорлигини ошириш, техника тараққиётини тезлаштиришга ҳисса қўшишни ўзининг шарафли бурчи деб билади.

Ўтган ойлар мобайнида 60 га яқин рационализаторлик таклифи тушиб, шулардан 47 таси ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Натижа ёмон бўлмади. Қарийб 300 минг сўм маблағ тежалди.

Депода тепловозлар кузовини ювиш кўп вақтни олар эди. Битта тепловоз кузовини тозалаш учун тўрт киши икки соат овора бўларди. Рационализаторлардан Осипов ва Перельман ўртоқлар янги ювиш установкаси ихтиро қилдилар. Янгилик жорий қилингач, тўрт кишининг ишини бир киши 20 минутдаёқ бажарадиган бўлди.

Меҳнатсевар коллектив яна бир ажойиб ташаббус билан чиқди. Маълумки, қатор корхоналарда бўлгани каби депода ҳам фойдаланилган тепловоз қисмлари металл-лом сифатида ташлаб юборилаверар эди. Ремонтчилар Тошкент темир йўл инженерлари институти ходимлари билан ҳамкорликда эскирган қисмларни қайта янгилаш йўлини топдилар.

Биринчи қарашда арзимас бўлиб кўринган бу тадбирнинг амалга оширилиши қанчадан-қанча ихтиёт қисмларни тежаб қолиш, бинобарин тепловозлар ремонти таннархини белгиланганидан анча арзонлаштириш имконини бермоқда. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Кетма-кет амалга оширилаётган янгиликлар шубҳасиз бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилаётган коллектив ижодий изланишининг самарасидир.

З. ОРИПОВ.

Ташаббускор

«Наҳотки бир ёрдамчи билан тепловозни бошқариш мумкин бўлмаса?! Ўзинг қарашиб турсанг, бир ёрдамчи қолган ишларни бажараберади. Шундай қилинса, давлатга қанчадан-қанча фойда келтирилларди» — шу фикр анчадан бери Шерназарнинг хаёлидан кўтарилмас, уни ўз гирдобига қамраб олган эди. Шерназар бу ҳақда кунтун ўйлади. Аввалига бу масалани коллектив ўртасига ташлашга иккиланиб юрди. Декабрь ойининг қаҳратон совуқ кунларининг бирида ярим тунда йўлдан қайтиб келган машинист шу ҳақда ўйлаб, тунни кунга улади. Охири ўз устозлари колонна бошлиғи Николай Андреевич Матвеенко ва тепловоз машинисти Александр Фомич Тишченколар билан маслаҳатлашмоқчи бўлди. Тонг отиши билан тўппа-тўғри депога жўнади.

У Николай Андреевичнинг хонасига кирди. Шерназарнинг ярим тунда рейсдан қайтиб келганлигини билган Матвеенко:

— Тинчликми ўзи? Саҳардан келиб қолибсан. Қара, кўзларинг ҳам уйқусизликдан киртайиб қолибди,— деди.

— Тинчлик. Нима бўларди дейсиз? Бир фикр миямга ўрнашиб олиб ўн кунчадан бери безовта қилади. Шуни сиз билан маслаҳатлашгани келдим.

— Қани гапир-чи, қандай маслаҳат экан?— деди Николай Андреевич.

— Гап шундай,—бошлади Шерназар.— Ҳар бир тепловоз машинисти бир ёрдамчи билан ишлаши мумкин. Ўзингиз ўйлаб кўринг, ҳозирги вақтда машинанинг барча электр қисмларини деподаги слесарлар доим кўздан кечириб туришади. Тепловоз ва унинг узелларини ювиш механизациялашди. Ёрдамчи машинист бажарадиган оғир ишлар деярлик қолмади. Бу жараёнлар турли асбоб-ускуналар воситасида бажарилмоқда. Шунга нима дейсизлар?

Устоз шогирднинг бу ташаббусини қўллади. Сўнгра депо бошлиғи ўртоқ В. Халиловнинг қабулчида бўлдилар. Николай Андреевич Шерназарнинг янги таклифи, унинг аҳамияти ҳақида бир бошдан гапириб берди.

— Бу масалани чуқурроқ ўйлаб кўриш керак, Шерназар. Машинистларимизга оғирлик қилиб қолмасин. Маслаҳат шуки, яна бир ўйлаб кўр,— деди депо бошлиғи.

— Бунинг ўйлайдиган жойи қолмади, Ғулом Ботирович,— жавоб берди Шерназар.— Рухсат берсангиз ўзим тажрибада синаб кўраман. Сўнгра натижасига қараб бамаслаҳат чора кўрилар.

Бошлиқ етти ўлчаб бир кесадиган, ҳар бир масалага чуқур қарайдиган, унинг ижобий ва салбий томонларини тарозида тортиб кўрадиган Шерназар Қорабоевнинг бу илтимосларига кўнди.

1958 йилнинг 21 декабри эди. Шу куни Шерназар депода биринчи бўлиб бир ёрдамчи билан тепловоз бошқарди. Оғир юкли поездни Урсатьевск станциясига томон олиб кетди. Қудратли тепловоз кенг дала бағрини ёриб борарди. Неча станция ва разъездлар орқада қолиб кетди. Манзил минут сайин яқинлашмоқда. Машинист кўзи тепловоз олдида бўлса ҳам, бутун вужуди билан машина ва механизмларнинг ишини кузатиб борарди. Барча узеллар равон ишлаб турибди. Хавфсирашга ҳожат йўқ. Ёрдамчиси узеллар олдидан қўзғолмай ўтирарди. Шундай қилиб Урсатьевскга ҳам етиб келишди. Тошкентга қайтиш ҳам осойишта ўтди.

Суратда: тепловоз машинисти Ш. Қорабоев депо навбатчиси В. Передеренкодан йўлга чиқиш олдидан топшириқ олмоқда.
М. Нуриддинов фотоси.

Машинист Шерназар Қорабоев ёрдамчиси Абдивоҳид Йўлдошев билан икки ойдан ошиқроқ вақт ичида бирга ишлади. Икки киши бўлишига қарамасдан юк ташиш планларини муваффақиятли бажаришди. Уларнинг сменасида тепловоз бирон марта ҳам бузилгани йўқ. Кўп ўтмай Шерназарнинг издошлари ҳам пайдо бўлиб қолди. Тепловоз депоси маъмурияти бу ташаббусни маъқуллагач, 120 машинист ёрдамчиси бошқа ишларга ўтказилди. Бу корхонага ҳар йили 1 миллион сўмдан ортиқроқ фойда келтирмоқда.

Касбини пухта эгаллаган ўртоқ Ш. Қорабоев оғир юкли поездларни бошқаришда ҳам намуна бўлмоқда. Шу йилнинг июнь ойида моҳир машинист 16 марта оғир юкли поездларни бошқариб, қўшимча равишда 5 минг тоннага яқин юк ташиди.

Ёнилғи материалларини тежаб-тергаб сарфлашда ҳам дуруст натижаларга эришмоқда. Тепловоз узелларини мунтазам мойлаб туриш, электр контактларини ҳар доим тоза ҳолда тутиш, поезднинг инерция ҳаракатидан унумли фойдаланиш ҳар ойда 3-4 тонналаб ёнилғи тежаш имконини бермоқда. Унинг йил бошидан бери тежаган ёнилғиси 20 тоннадан ҳам ошиб кетди. Бу билан коллективга ўнларча минг сўм фойда келтирди.

Темирйўлчилар кунини муносиб кутиб олиш учун ўз зиммасига юксак мажбуриятлар олиб ишлаган моҳир машинист йил бошидан бери локомотивнинг авариясиз ишлашини таъминлади. Ўз билим доирасини кенгайтириш устида ҳам тинмай ишламоқда. У темир йўл экономикасини мустақил ўрганаётир.

Меҳнат, хулқ, турмуш ва ўқишда ҳаммага ўрнак бўлаётган Шерназар Қорабоевга яқинда коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак ном берилди. Моҳир машинист бунга жавобан янада баракали меҳнат қилишга бел боғлади.

М. МИРҲАМИДОВ.

МАКТАБЛАРНИ ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ПУХТА ТАЙЁРЛАЙЛИК!

Вақт кутиб турмайди

1959 — 1960 ўқув йили «Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ва мамлакатда халқ маорифи системасини янада ривожлантириш тўғрисида»ги Қонунни амалга оширишнинг дастлабки йили бўлди. Ана шу давр ичида Бўка район мактабларида ҳам ўқув-тарбия ишларида бир қатор ютуқлар қўлга киритилди.

Ўтган ўқув йили давомида райондаги 39 мактабдан 11 тасида машғулотлар бир сменада олиб борилди. Янги ўқув йилидан бошлаб эса барча мактабларни бир сменали машғулотга кўчириш тадбири амалга оширилади.

Кўпгина мактаб бинолари оталик ташкилотларининг яқиндан берган ёрдами билан қурилиб фойдаланишга топширилмоқда. Ҳозирги кунда район марказида ҳамда «Ленин йўли» колхозида ҳар бири 520 ўқувчига мўлжалланган иккита янги типовой мактаб биноси қад кўтармоқда. «Коммунизм» колхози 14-саккиз йиллик мактабга 6 та синф хонасини, «Октябрь 40 йиллиги» колхози 18-бошланғич мактабга иккита синф хонасини, Мичурин номли колхоз 3 та синф хонасини қуриб беришни ўз зиммасига олди. Бу бинолар 15 августгача тўла фойдаланишга топширилади.

Бир қатор колхоз ва совхозлар, корхона ва муассасалар эса ўз хўжаликларидаги ортиқча биноларни мактаблар ихтиёрига ўтказдилар. Ҳозирги кунда бу бинолар синф хоналарига мослаштирилиб сифатли ремонтдан чиқарилмоқда. Чунончи, Охунбобоев номли колхознинг клуби ва 3 та хонадан иборат бўлган янги бино 2 ва 3-саккиз йиллик мактаблар ихтиёрига топширилди. «Ленин йўли» колхози правлениесининг ташаббуси билан шу хўжаликнинг меҳмонхонаси мактаб биносига айлантирилди. «Бўка» совхози 23-саккиз йиллик мактабнинг 7 та синфини ва 24-саккиз йиллик мактабнинг 3 та синфини сифатли ремонт қилиб берди.

Бу ортиқча жамоат биноларини синф хоналарига мослаштириб, мактаблар ихтиёрига топшириш район бўйича шу йилнинг 15 августигача тамомланиши лозим.

Бироқ қурилиш ва ремонт ишлари учун ажратилган материаллар ўз вақтида олинмаётир. Бундан ташқари мактабларга ажратилган айрим ўқув инвентарлари ҳам шу вақтгача келтирилган эмас.

Район мактаблари бўйича бу йил 122 минг сўмлик кўргазмали ўқув қуроллари сотиб олиниши керак. Лекин ҳозиргача бу қуролларнинг 45 минг сўмлигигина сотиб олинди. Ўқувчиларни янги дарсликлар билан тўла таъминлаш иши ҳам жуда суст бораётир.

11 йиллик мактабларда ишлаб чиқариш таълими синфларини кўпайтириш масаласи ҳам Бўка район халқ маорифи бўлими (мудири ўртоқ Жўраев) эътиборидан четда қолиб келмоқда. Ваҳоланки, ўтган ўқув йилида райондаги 7- ва 32- ўнбир йиллик мактабларда ташкил этилган ишлаб чиқариш таълими синфлари ўқувчиларда меҳнат кўникмасини ҳосил қилиш соҳасида катта ижобий роль ўйнади. Лекин бу мактабларнинг иш тажрибалари ва ўқитиш методлари райондаги бошқа мактаблар коллективлари томонидан қўллаб-қувватланмаётир. Чунки, районда бу илғор методларни мактабларга ёйиш юзасидан деярли ҳеч қандай иш қилинмади.

Мактабларда ишлаб чиқариш таълими синфларини ташкил қилиш борасида Бўка райони областимизда энг орқада қолиб келмоқда.

Янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш даврида йўл қўйилаётган бундай жиддий нуқсонларни бартараф қилиш учун район халқ маорифи ходимлари ҳамда кенг жамоатчилик бу ишга жиддий киришиб, мактаб таълимини қайта қуриш билан боғлиқ бўлган вазифаларни изчиллик билан амалга оширишлари лозим.

Ш. ҚОЕНОВ,
Тошкент область ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг ходими.

МАКТАБЛАРДАН ДАРАКЛАР

Тошкентдаги 28-мактабнинг ёзги ремонти барвақт тугалланди. Мавжуд 35 синф хонаси, доска ва парталар, шунингдек дурадгорлик ва токарлик устахоналари ҳам сифатли ремонтдан чиқарилди. Ремонт ишларида мактабнинг юқори синф ўқувчилари ҳам актив қатнашдилар.

Биринчи сентябргача яна 4 та қўшимча синф хоналари битказилиб, фойдаланишга топширилади.

С. Ёқубов.

* * *

Янги ўқув йилидан бошлаб, Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 123-мактаб 11 йиллик умумий-таълим мактабига айлантирилади. Шу мақсадда мактаб саҳни кенгайтирилиб, қўшимча синф хоналари қурилмоқда. 6 та синф хонаси сифатли ремонтдан чиқарилиб, янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди. Ремонт ишлари учун 400 минг сўм сарфланди.

Мазкур мактабда бу йил 850 ўқувчи билим олади.

А. Сайфуддинов.
Ш. Умурзоқов.

* * *

Сирдарё районидаги Сталин номли тўлиқсиз ўрта мактабда ремонт ишлари қизғин давом этмоқда. Қўшимча 7 та синф хонаси қуриб битказилди. Ўқувчилар кучи билан қўшимча хоналар қуриш яна давом эттирилмоқда.

Янги ўқув йилидан бу мактабда машғулотлар бир сменада олиб борилади.

Шунингдек, райондаги 3, 31 ва 40-мактаблар ҳам сифатли ремонтдан чиқарилди.

Р. Очилов,
Т. Солиев.

Малакали врачлар кўпаяди

Ўрта Осиё республикалари медицина ходимларининг билимларини ошириш ва медицина фанида эришилаётган ютуқларни кенг оммалаштиришда Тошкент давлат врачлар малакасини ошириш институтининг ўқитувчи-профессорлар коллективи катта роль ўйнамоқда. Бу илмий муассасада ҳар йили мингдан ортиқ врач турли ихтисослар бўйича ўз малакасини оширади.

Институтда врачларнинг илмий иш билан шуғулланишлари учун ҳам барча имкониятлар мавжуд.

Шу кунларда институт илмий ходимлари инфекцион потология, юқумли касалликлар потологияси, эпидемик гепотет (сариқ касаллик), юрак ва қон томирлари касалликларининг пайдо бўлиши ва уларни даволаш методларини ҳам илмий, ҳам практик ҳал қилиш устида самарали иш олиб бормоқдалар.

— Янги ўқув йилига пухта ҳозирлик кўрмоқдамиз, — дейди институт директори ўртоқ М. Мирзамуҳамедов. — Пойтахтдаги Ново-Москва кўчасида қурилган 800 ўринга эга бўлган кўп профиллик касалхона институтимиз ихтиёрига берилади. Гигиена, урология, травмотология, топографик анатомия ва оператив хирургия кафедралари очилиши муносабати билан янги асбоб-ускуналар ҳам келтирилди. Бу йил институтимизда 1150 врач ўз малакасини оширади.

Ҳ. МУХАММАДСОДИҚОВА.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„ОЛМА ПИШ-ОҒЗИМГА ТУШ“

Газетамизнинг шу йил 15 июль сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада Гулистон район РТСи пахта териш ва кўрак чувиш машиналарини ремонт қилишни кечиктираётганлиги, айрим колхоз раҳбарлари ҳам бу муҳим ишга эътиборсизлик билан қараб келаётганликлари танқид қилинган эди.

Мақола район партия комитетининг 25 июлда ўтказилган бюро мажлисида муҳокама қилиниб, кўрсатилган камчиликлар тасдиқланди,— дейилади район партия комитетидан келган жавобда. Бюро РТС директори ўртоқ Назаров, бош инженер ўртоқ Чернобай ва техника назорати бўйича инженери ўртоқ Сейтвалиевларга пахта териш ва кўрак чувиш машиналарини ремонт қилишда йўл қўйган камчиликларини кўрсатиб ўтган. Совхоз ва РТС директорларига, колхоз раҳбарларига пахта териш ва кўрак чувиш машиналарининг ремонтини кучайтириб юбориш, 10 августдан механик ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш ўқишини бошлаб юбориш топширилган.

Район қишлоқ хўжалик инспекциясининг бошлиғи Сутюшев ва бош агроном Жунисбеков ўртоқларга шу қарорнинг бажарилиши устидан контроллик олиб бориш топширилган.

„ФРИБГАР“

Шу сарлавҳа билан газетамизнинг шу йил 22 июнь сонида қаҳрамон она Нури Саидхўжаеванинг хати босилган эди. Унда Тошкент телеателье техниги Карташовнинг телевизорларни тузатиш ўрнига телевизор эгаларини сарсон қилиб қўйгани танқид қилинган эди.

Телеателье директорининг ўринбосари ўртоқ Алиев редакцияга хабар қилиб, хатда кўрсатилган камчиликлар асосан тасдиқланди, Н. Саидхўжаеванинг «ТЕМП-3» телевизорини сифатсиз ремонт қилгани, телевизор эгалари билан яхши муносабатда бўлмагани учун техник Карташовга виговор эълон қилинди, деди.

АВГУСТНИНГ ҲАР БИР КУНИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИБ, ҲОСИЛГА ЯНА ҲОСИЛ ҚЎШАЙЛИК!

500 минг тонна учун!

Ғайрат қилдилар

Гулистон районидаги «Ленинград» колхозининг ўртоқ Т. Қодиров бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси бу йил 100 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экдилар. Дастлабки кунларданоқ парвариш ишларини кучайтирган миришкорлар ҳозирги кунга келиб ғўзаларнинг серҳосил бўлишига эришдилар.

Механизаторлар шу кунларда ҳам ғайрат қилиб культивацияни давом эттирмоқдалар. Б. Қодиров, Б. Алиев каби ўртоқлар кунига 7—8 гектар ердаги ғўзани культивация қилмоқдалар.

Бу ерда суғориш ҳам сифатли ўтказилаётир. Ғўзага шарбат суви оқизилаётир. Ҳар гектар ердан кам деганда 25 центнердан ҳосил олишга аҳд қилган комсомол-ёшлар кундан-кунга ғўза парваришини кучайтирмоқдалар.

Ленин номли колхозининг Калинин участкасидаги ўртоқ Л. Жўраев бошлиқ трактор-далачилик бригадасининг азамат пахтакорлари ҳам август ойи тадбирларини тинмай амалга ошириб, 90 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил топширишга замин яратмоқдалар.

Субчилардан Эргаш Мухимов, Ўриш Муродовлар кунига 1,5—2 гектар ерга най усулида сув қуймоқдалар.

— Биз,— дейди бригада бошлиғи ўртоқ Жўраев,— пахта пишиб очилгунгача ғўза парваришини бўшаштирмаймиз. Ҳозир тўртинчи парвариш бормоқда.

Бригада аъзоларининг астойдил меҳнат қилаётганликлари кўриниб турибди. Ҳар туп ғўзада беш-олти кўсак, 7—8 та гул ва кўплаб шона бор.

Колхозининг ўртоқ С. Анорқулов бошлиқ бригадасида ҳам дала ишлари намунали йўлга қўйилган. Бригадада ғўзани тунда суғоришга ҳам аҳамият берилаётир.

Т. Муслимов,
Б. Соибназаров,
Н. Қудратов.

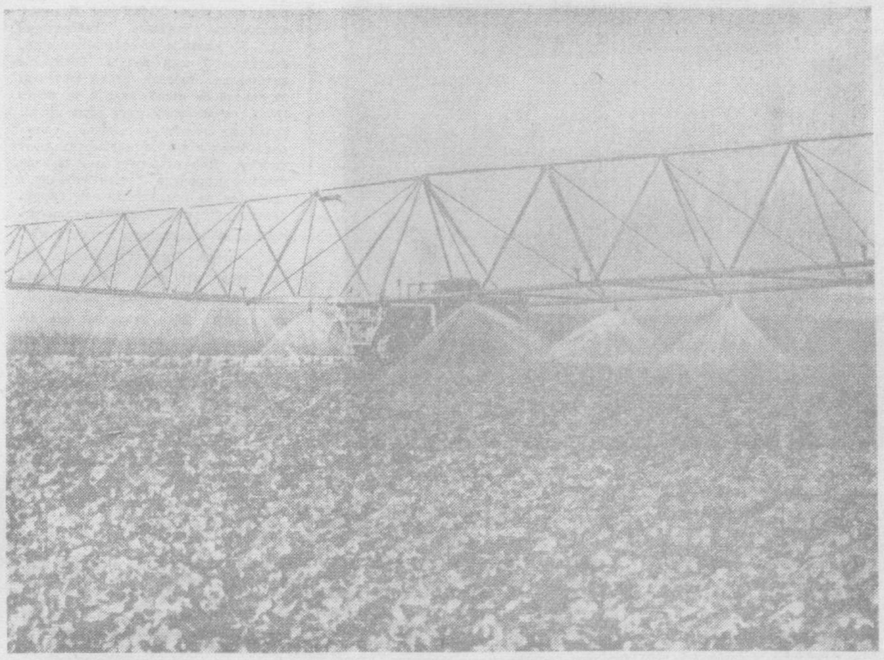

Янгиер шаҳридаги «Фарҳод» совхозида ғўзани суғоришда ёмғир ёғдирувчи машиналардан фойдаланилмоқда. Суратда: сунъий ёмғир ёғдирувчи машина ёрдамида ғўзага сув берилмоқда. В. Моисеев ва Қ. Рашидов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚИРҚ БИРИГА ҲАМ ЧИДАНГ!

Янгийўл районининг колхозлари бу йил давлатга 50 минг тонна пахта топшириш учун курашмоқдалар. Шундан 11 минг тоннаси машиналарда терилади.

Ғўза парваришини дастлабки кунларданоқ сифатли ўтказаётган илғор хўжаликлар, бригадалар мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил тўпламоқдалар.

Лекин ҳозирги кунга келиб баъзи бир колхозларда ғўза парвариши сусайтириб юборилибди. Куни-кеча Киров номли колхоз далаларида бўлганимизда қатор камчиликларга йўл қўйилаётганлигининг шоҳиди бўлдик.

Киров номли колхозда бу йил 2380 гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Лекин далалардаги иш олинган юксак мажбуриятга яраша ташкил этилмаган. 500 гектарга яқин майдондаги ғўза ривожланишдан орқада. Ана шу ғўзаларни яхшилаб олиш учун қўшимча озиқлантиришни, узунасига ва кўндалангига культивцияни кучайтириш лозим эди. Лекин шундай қилинмаётир. Колхозининг Юсуп Пиймабоев, Хидир Қўшмонов, Усен Майгелев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида август ойи тадбирлари жуда суст амалга оширилмоқда. Меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Ғўза чеканкаси судралмоқда.

Колхозда суғориш ҳам ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Ўртоқ Х. Абутоев бошлиқ бригадада бу иш айниқса, сифатсиз ўтказилмоқда. Бунинг натижасида қия жойдаги 3 гектар ғўза чанқатиб қўйилган. Гул ва шоналарини тўкиб юборган.

Колхоз правлениесининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида раҳбарлар август ойида ғўза парваришини бўшаштирмаслик тўғрисидаги бир қанча тадбирлар белгилаган эдилар. Жумладан, август ойида барча майдондаги ғўзага бир ярим марта ишлов бериш тўғрисида қарор қилинди. Лекин бу қарор қоғозда қолиб келмоқда. Мавжуд 45 чопиқ тракторларидан унумли фойдаланилмаётир. Кўп бригадаларда кўндалангига культивация тўхтатиб қўйилган. Бунинг сабабини суриштирсангиз, «ғўза ўсиб кетган, трактор кўндалангига юраолмайди» деган баҳонани рўкач қиладилар. Бу мутлақо нотўғри фикр. Ҳали ҳам кўндалангига культивацияни давом эттирса бўлади.

Баъзи бригадаларда агротехника қоидаси бузилмоқда. Масалан, ўртоқ Мирзаев бригадасида ғўза ҳеч бир асоссиз равишда сульфат-аммоний билан озиқлантирилаётир. Умуман колхозда ғўзани озиқлантиришда маҳаллий ўғитдан жуда ёмон фойдаланилмоқда.

Зараркунандаларга қарши кураш ҳам суст ташкил этилган. Масалан, Ислом Керимқулов бошлиқ бригадада ғўзага ўргимчаккана тушган. Лекин уни тезда йўқотиш чораси кўрилмаётир. Самолёт орқали дори сепамиз деб фурсатни бой бериб, тўпланган ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймоқдалар. Ваҳоланки, мавжуд қўл аппаратларини ишга солиб, зараркунандалар тушган майдонларни аллақачоноқ дорилаб қўйиш мумкин эди.

Райондаги «XIX партсъезд», «Коммунизм», Свердлов номли колхозларнинг кўпчилик бригадаларида ҳам ғўза парвариши сусайтириб юборилганини кўрдик. Афтидан бу хўжаликларнинг, бригадаларнинг раҳбарлари энди парваришни давом эттирмасак ҳам бўлади, ҳосилни тўплаб олдик, деган зарарли кайфиятга берилган бўлсалар керак. Бу яхши натижага олиб келмайди. Ҳамма майдонларда пахта йиғим-терими бошлангунга қадар ғўза қатор ораларига ишлов беришни давом эттириш зарур. Янгийўллик пахтакорлар, қирқига чидадингиз, қирқбирига ҳам чиданг!

З. ҚУРТНАЗИРОВ.

Область районларида чеканка қилиш бўйича 1960 йил 6 августгача бўлган
МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунда	Ҳаммаси	Районларнинг номи	Бир кунда	Ҳаммаси
Бекобод	—	100.0	Бўка	8,0	80,1
Юқори Чирчиқ	—	100.0	Гулистон	6,4	78,5
Сирдарё	6,3	93,5	Янгийўл	9,3	77,6
Қуйи Чирчиқ	9,9	89,0	Пискент	3,5	73,6
Оққўрғон	5,5	87,0	Янгиер шаҳри	4,6	73,4
Ўрта Чирчиқ	3,7	86,0	Оржоникидзе	7,1	45,4
Чиноз	10,4	82,6	Область бўйича	5,3	83,0

Мўл ҳосил етиштираётганлар

Ўртоқ Жалил Қурбонов ўз касбининг устаси. У культивация қилаётган майдонлардаги ғўзалар соғлом ривожланиб, шиға-шиға ҳосил тўпламоқда. Тўқ кўсаклар кўзларни қувонтирмоқда.

— 177 гектар пахта майдонимиз бор,— дейди бригада бошлиғи ўртоқ Саидмурод Саидов,— 23 центнердан ҳосил кўтарамиз, деб аҳд қилганмиз. Бу курашда механизаторимиз Жалилнинг ҳиссаси катта.

Чиндан ҳам шундай. Катта-катта пайкалларда бегона ўт кўринмайди. Сувга қондирилган ғўзаларнинг тағи кўнгилдагидек юмшатилган. Энди чеканкага зўр берилмоқда. Назира Пирназарова, Наима Тожибоева, Турсуной Умрзоқова, Музофот Исроилова каби комсомол-ёшлар ҳар туп ғўзани сифатли чеканка қилиб сершох, серҳосил қилиб ўстиришга ҳаракат қилмоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районидаги ана шу Карл Маркс номли колхозининг Саидмурод Саидов бошлиқ бригадаси билан мусобақадош қўшни бригадаларда ҳам ғўза парвариши янада кучайтириб юборилди. Суғоришга алоҳида эътибор берилмоқда. Ўртоқ Саидов бригадасида ишлаётган Маҳмудбой отани ҳамма ҳурмат қилади. У ўз шогирди Мастура Фозилова билан бирга ҳалол меҳнат қилиб, кунига 1,5-2 ҳисса норма бажариб, ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлашаяпти.

Райондаги Сталин номли колхозининг ўртоқ М. Нурматова бошлиқ бригадасида ҳам ғўза парвариши намунали ташкил этилган.

Бригаданинг даласида бўлган киши мўл ҳосил тақдири учун курашаётган кишилардан миннатдор бўлади. Назирхўжа Малолов, Тоҳир Эгамбердиев, Нишон Турдиев ўртоқлар каби миришкор сувчилар кечани-кундузга улаб жўякларга сув тарамоқдалар. Ҳосил тақдири ҳал қилинаётган ҳар бир кун, ҳар бир соатнинг қадрига етмоқдалар.

Ж. ХОЛМАТОВ,
Н. БАРКАШЕВ,
Х. АБДУРАСУЛЕВ.

СИЗ ҚАНЧА СИЛОС БОСТИРДИНГИЗ?

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА СИЛОС БОСТИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1960 ЙИЛ 6 АВГУСТГАЧА БЎЛГАН
МАЪЛУМОТ
(Берилган топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Планнинг бажарилиши
Янгиер шаҳри	27,3
Қуйи Чирчиқ	26,8
Юқори Чирчиқ	23,9
Калинин	20,0
Оққўрғон	19,6
Ўрта Чирчиқ	17,4
Бекобод	16,8
Чиноз	16,2
Оҳангарон шаҳри	16,1
Янгийўл	14,1
Гулистон	11.8
Сирдарё	10,3
Олмалиқ шаҳри	9,1
Бўка	8,4
Пискент	6,8
Оржоникидзе	5,9
Бўстонлиқ	3,1
Область бўйича	14,5

ХАЛҚАРО аҳвол

БАЙРАМ АРАФАСИДА

ПХЕНЬЯН. 5 август. (ТАСС). Халқ Кореясининг меҳнаткашлари ўз миллий байрамини — Кореянинг Совет Армияси томонидан озод этилганлигининг 15 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўрмоқда. Мамлакат шаҳар ва қишлоқлари ҳозирдаёқ байрам либосини киймоқда.

Корея Халқ Демократик Республикасининг марказий ва маҳаллий газеталари байрам олди кунларида корейс халқининг шонли йўли тўғрисида ҳикоя қилувчи кўпгина мақолалар, репортажлар, очерклар ва бошқа материалларни босиб чиқармоқдалар. Корейс халқи Корея меҳнат партияси раҳбарлигида ва совет халқи ҳамда бошқа социалистик мамлакатлар халқларининг қардошларча ёрдами билан ўз мамлакатини миллий экономиканинг мустақил базасига эга бўлган индустриал-аграр давлатга айлантирди.

Мамлакатдаги саноат корхоналарининг меҳнат коллективлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан байрам олди мажбуриятларини бажарганликлари тўғрисида рапорт бермоқдалар.

Корхоналарда, илмий ва маданий муассасаларда, қишлоқ хўжалик кооперативларида ва Корея халқ армиясининг қисмларида шу кунларда корейс халқининг социализм қурилишида эришган муваффақиятлари тўғрисида, шунингдек, совет халқининг коммунизм қурилишида, тинчлик учун курашда эришган буюк муваффақиятлари ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Байрамга бағишлаб ҳозирги вақтда Пхеньянда Бутун Корея бадиий фестивали ўтказилмоқда. Бу фестивалда 15 йил ичида миллий санъатнинг гуллаб-яшнаётганлиги намойиш қилинмоқда. Шунингдек, Умум Корея спартакиадаси ўтказилмоқда. Бу спартакиадада беш мингдан ортиқ спортчи қатнашмоқда.

10 августда Пхеньянда Корея-Совет дўстлиги ойлиги тантанали суратда очилади. Шу куни мамлакат кинотеатрларида совет ва корейс киносанъати ҳафталиги бошланади. Мамлакат шаҳарларида, қишлоқларида ва корхоналарида фотовиставкалар тайёрланмоқда.

Порт шаҳри Чхончжин аҳолиси байрамни тантанали суратда нишонлашга тайёргарлик кўрмоқда. Бу ерда бундан 15 йил муқаддам япон босқинчиларини Шимолий Кореядан ҳайдаб чиқара бошлаган дастлабки совет солдатлари туширилган эди. Шу кунларда совет солдатлари ва денгизчиларига бағишланган ёдгорликлар ёнида, озодлик монументи ёнида ва ҳалок бўлган совет жангчилари мозорида кўплаб гулдасталарни кўриш мумкин. Шаҳар аҳолисининг бу гулдасталари озод қилганлик учун ва халқ кореяси қурилишида кўрсатган ёрдами учун совет халқига чуқур миннатдорчилик белгиси қилиб қўйилган гулдасталардир.

РЕВАНШЧИЛАРНИНГ ИҒВОГАРЛИГИ ТУХТАТИЛСИН

ПРАГА, 5 август. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлигининг хабар беришича, кеча Чехословакия Социалистик Республикаси ташқи ишлар министрлигида АҚШ нинг Чехословакиядаги ишончли вакилига Ғарбий Германия томонидан Чехословакия давлат чегарасининг систематик тарзда бузилаётганлигига қарши норозилик нотаси топширилди. Нота Германия Федератив Республикаси ҳукуматига топширилиши илтимос қилиниб берилди.

Нотада айтиладики, Германия Федератив Республикасининг ҳукмрон доиралари бундесверни атом қуроли билан таъминлашга, шунингдек янги ҳарбий тайёргарликларга қаратилган ўз ишларини оқлашга уриниб, «совуқ уруш»ни тиклашга, кескинликни кучайтиришга, айниқса марказий Европада кескинликни кучайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Германия Федератив Республикасининг Германия Демократик Республикаси, Чехословакия Социалистик Республикаси ва бошқа социалистик давлатларга нисбатан қилаётган систематик иғвогарликлари ҳам ана шу мақсадга қаратилгандир.

Сўнгра нотада Германия Федератив Республикаси томонидан Чехословакия Социалистик Республикаси чегараларининг атайлаб ва иғвогарлик мақсадида бузилиш ҳоллари келтирилади ва бу иғвогарликларнинг оқибати учун бутун масъулият Ғарбий Германия маъмурлари зиммасига тушади.

КОНГО БОШ МИНИСТРИНИНГ БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 5 август. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Рабатдан хабар беради: 4 августда Тунисдан бу ерга келган Конго бош министри Патрис Лумумба матбуот вакилларига жаҳон халқлари «озодлик ва халқлар ўртасидаги дўстлик душманлари»га Африкада ҳукмронлик қилиш даври тамом бўлди, деб очиқ айтишлари лозим, деди.

Лумумба Бельгия Африкада ҳарбий оккупацияни тўхтатиши лозим, деб айтди.

П. Лумумба «улар бизнинг мамлакатимизда вужудга келтирган ҳарбий базаларини кўчириб олиб кетишлари керак», — деди.

СОВЕТ ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИНИНГ ХЕЛЬСИНКИГА ЖАВОБ ВИЗИТИ

ХЕЛЬСИНКИ, 5 август. (ТАСС). Қизил байроқли Болтиқ флоти штаби бошлиғи, Совет Иттифоқи Қаҳрамони контрадмирал В. Н. Алексеев қўмондонлигидаги «Свободний» ва «Статний» эсминецларидан иборат совет ҳарбий кемалари отряди дўстона жавоб визити билан бугун эрталаб Хельсинкига келди.

Эрталаб соат 8 да Финляндия ҳарбий кемаси очиқ денгизда совет ҳарбий кемаларини кутиб олди. Совет кемалари «Хармая» маяги ёнидан ўтар экан, Финляндия республикаси шарафига «миллатлар салюти» берди. Финляндия батареялари бу салютга жавоб қайтардилар.

Совет кемалари келишига қадар Финляндия пойтахтининг жуда кўп аҳолиси Хельсинки портига тўпланган эди.

АНГЛИЯ КЕНИЯГА ҚЎШИН ЮБОРМОҚДА

ЛОНДОН, 5 август. (ТАСС). «Дейли экспресс» газетасининг хабар беришича, Англия ҳарбий қўмондонлиги «фавқулодда аҳвол» вужудга келган тақдирда Африкада фойдаланиш учун Кенияга қўшин юборишни давом эттирмоқда. Газетанинг ёзишича, ҳозиргача Кенияда 4 мингга яқин инглиз солдат ва офицерлари тўпланган.

ФРАНЦИЯДА ЖАЗОИРЛИКЛАР ҚАТЛ ЭТИЛДИ

ЛОНДОН, 5 август. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Лион (Франция) дан хабар беришича, бугун тонг отар пайтида бу ердаги тюрьма ҳовлисида жазоирликлардан икки киши қатл қилинган. Улар ҳарбий трибунал суди томонидан ўлим жазосига ҳукм қилинган эди.

ЮҚОРИ ВОЛЬТА МУСТАҚИЛ ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

ПАРИЖ, 5 август. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг Уагадугудан (Юқори Вольта) хабар беришича, Юқори Вольта республикасининг президенти М. Ямеого бугун ярим кечада ўз мамлакатининг мустақиллиги тўғрисида тантанали равишда эълон қилди. Мустақил деб эълон қилиш маросими Уагадугудаги ҳукумат саройида ўтказилди.

МАЖЛИСДАН СЎНГ

(ҲИКОЯ)

Ишдан аламзада қайтган Турғун Юнусов диванда ўтирганича устма-уст папирос бурқситарди. Унинг қошлари чимирилиб, чакка томирлари бўртиб кетган. У хотинига бир нима демоқчи бўлиб оғиз жуфтлаган эди, хаёлида Умаров намоён бўлди. Нафаси тиқилиб, гапиролмай қолди. Галстугини улоқтириб, бошини диванга тираганча кўзларини чирт юмди. Бугун бўлган воқеани яна эслади.

...Ана, Умаров мажлисни олиб боряпти. Илғор ишчилар, ихтирочилар сўзлади. Кейин Умаровнинг ўзи: — бу ерда сўзлаган ўртоқларнинг эътирозлари ўринли, талаблари ҳаққоний. Рационализаторларнинг давлатга ҳам, ишга ҳам катта манфаат келтирадиган янги таклифлари қачонгача директорнинг тортмасида чанг босиб ётади. Мана, ўртоқ Юнусов устидан партия ташкилотига, маҳаллий комитетга тушган аризалар,— деди Умаров семиз бир папкани мажлис аҳлига кўрсатиб. Юнусов киприклари тагидан қия қараб қўйди. Кейин халқ хўжалиги кенгаши вакили сўз олди.

Юнусов илон чаққандек тўлғанарди. Унга айниқса Умаровнинг гапи қаттиқ кор қилди. Кимсан директор Юнусов бўлиб келган одам келиб-келиб «оғзидан она сути аримаган боладан» дакки эшитиб ўтирса! Умаров «директоримиз янгиликка пахса девордек кўндаланг бўлиб турибдилар, ихтирочилар томонидан етти ўлчаб бир кесилган пухта таклифлардан чўчиб турибдилар. Мана оқибати — план ҳам бажарилмади» деди.

Ҳе, номард, нонкўр,— Юнусов тишларини ғижирлатди— нима ёмонлик қилдим сенга!— У бақириб ўрнидан туриб кетган эди, қаршисида турган хотинига кўзи тушди. Графиндан сув қуйиб, бир кўтарди.

— Шунча иш ўтган экан, ётиғи билан айтсангиз бўлмасмиди, қилдан қийиқ қидираётганингизни сезаяпман. Шу одатингиз қачон қоларкин. Одам ҳам шунчалик бўладими?— деди вазминлик билан хотини.

Эри унга бир қаради-ю, жим қолди. «Нима, бунга ҳам бир бало бўлдими» деб ўйлади у.

Нариги хонада дарс тайёрлаётган болаларидан хабар олгани чиққан Шарофат қайтиб кирганида эрининг ҳали ҳам ўшшайиб ўтирганини кўриб, жазаваси тутиб кетди:

— Ҳой, менга қаранг!

Юнусов ялт этиб бир қараб, сўнг юзини ўгириб, ғулдиради:— тинч қўйсангчи бир пас!

— Нимага тинч қўяй? Сизнинг бошингизга мушкул тушади-ю, мен тинч ўтирарканман? Ўз ҳолингизга қўйиб, томошабин бўлиб турайми? Айб эмасми сизга шундай дейиш? Уйда ўтирган хотин эмасманку ахир! Сизчалик амалдор бўлмасам ҳам кучимга яраша бир ишни эплаб келаяпман-ку.

Турғун бошини осилтириб, индамай қолди.

Шарофат яна гап бошлади:

— Бирон воқеа бўлса ҳамма вақт одатингиз шу. Мени одам ўрнида кўрмайсиз.

— Менинг ўрнимда сен бўлганингда билардинг! Бошингда ёнғоқ чақиб туришгандан кейин... директор демаса, ҳурмат қилмаса...

Шарофат истеҳзо билан кулди:

— Танқидни ким ёқтирибди, сиз хуш кўрсангиз. Бизнинг директор ҳам сизга ўхшаган. Танқид қилсанг тепа сочи тикка бўлади. Тўғри гапнинг тўқмоғи бўлиши рост экан.

Бу гап Юнусовга ёқмади.

— Дўстим қолмапди дунёда!— ғулдиради Юнусов. Шарофат эрига кулиб қаради. «Катта одам шундай деб ўтирса-я. Ёш бола ҳам бундай демас... Демак бугун унинг боши қаттиқ теккан, бўлмаса шу аҳволга тушиб ўтирармиди»— деб кўнглидан ўтказди. У эрини мушкул аҳволдан чиқаришга, қўлидан келганча ёрдамлашишга аҳд қилди:

Мақсадли киши ўзади, мақсадсиз иш тўзади. Ҳеч ким заводни орқага сургиси келмас. Бухоро газ қурилиши заказни эсингиздами? Аввалига хотиржам юриб, кейин питирлаб қолдингиз. Гоҳо кечалари билан қолиб ишлардингиз. Умаров шошилтирмаганда, юзингиз шувит бўлиб қоларди. Умаровдан сиз беҳуда...

Умаровнинг номини эшитиб, Юнусовнинг баданидан совуқ тер чиқиб кетди.

— Умаров... Умаров!

— Отгани ўқингиз йўқ у бечорани. У бўлса...

— Нима, ичига кириб чиққанмисан?— Юнусов тутоқиб кетди.

— Уялинг, уялмайсизми, шу гапни айтгани?.. Сиз бирон фирибгарнинг найрангига учганга ўхшайсиз. Бўлмаса қанча жон куйдирди у.

Шарофат эри билан Умаров ўртасидаги самимий дўстликни, ака-укадек яқинликни бир англашилмовчилик орқасида йўқолиб бораётганига ачинарди.

— Сиз...,— куйиниб гапира бошлади Шарофат, — сиз Умаровдан чўчиб қолибсиз.

— Мен-а, нега?

Турғун кулмоқчи бўлган эди, лаби ярим очилганча қолди, юраги орқасига тортиб, башараси буришиб кетди.

«Дарҳақиқат мен ундан чўчишим рост. Заводда унинг обрўси ошиб боряпти. Нега?». Турғун шу гапнинг сирини билолмай доғда эди. Бугунги мажлисда, партия бюросида ҳамма Умаровнинг сўзини маъқуллади. «Омад кетдими? Йўқ! Умаров ҳаммани ўзига оғдириб олган, унга амалим керак!» Турғун жаҳл билан столни бир урган эди, будельник жиринглаганича бир айланиб тушди. Турғун ўз ишидан ўзи чўчиб кетди.

— Ўзингизни босинг, қуни-қўшнилар эшитса нима, — деди боятдан бери эрининг ҳаракатларини бир чеккада жим кузатиб турган Шарофат.

— Кишига алам қилади, алам! Ўрта маълумоти бор эди, ўқитдим, институтни битирди. Мана инженер бўлди, энди кечки университетни битиряпти. Бир одамга яхшилик шунчалик бўлар-да!

— Ҳа, шунинг учун ҳам у яхшилигингизни унутмоқчи эмас.

— Нима? Унутмоқчи эмас? — Турғун сув деб сирка ичиб юборгандай афти буришиб кетди.

— Институтни битиргач бош инженер қилиб кўтарганингиз учун эса, сизни яна ҳам ҳурмат қиладиган бўлди.

— Ҳурмат? Ҳе... Ҳурмат шунақа бўладиган бўлса!..

— Удағайламанг... мен сизга гапнинг сирасини айтаяпман.

Турғун яна папирос тутатди. Уй тутун билан тўлиб кетган эди. Шарофат йўтала-йўтала болалар ёнига чиқиб кетди.

Юнусов ўйланиб қолди. Мажлисни эслади. Мажлисда Умаров, ундан кейин бир кекса мастер унга анча саза берди. Нима гап ўтган эди ораларида? Ҳеч! Турғун у чолни жуда ҳурмат қиларди. У ҳам буни чакки ҳурмат қилмасди. Мажлисдан кейин, идорасига кириб, портфелини олиб чиқаётган эди, ҳалиги кекса мастер — Макар амаки рўбарў келиб қолди. Сўрашишди. Чол мастер тўсатдан:

— Кечирасиз, сизга яна бир савол бераман, айбга қўшмай жавоб берсангиз,— деб қолди.

— Майли, гапиринг.

— Шу эгнингиздаги кительнинг ранги қанақа?

— Нима демоқчисиз бу билан?

— Нима демоқчи бўлганимни кейин айтаман, олдин сиз жавоб беринг.

— Хўш... оқ дейлик...

— Ҳа, баракалла, оқ. Яхши, ўзингиз иқрор бўляпсиз, бугунги гапларнинг бари ҳам оқ, беғараз гаплар эди. Сиз бўлсангиз... жилла бўлмаса қора кўз ойнагингизни олиб ўтирганингиздаям анча равшанроқ кўринармиди! Кечирасиз...

Чол охирги сўзларини тўнғиллаброқ гапирди. Гапирдимас, Юнусовнинг қаеринидир узиб кетди. Турғун довдираб қолди. Унга ҳеч нима деб жавоб қилолмади. У ўзини дарёнинг ёқасида тургандай сезди-ю, эти жунжиб кетиб, чинқириб юбораёзди.

Юнусов деразанинг қанотларини очиб юбориб, кесакисига қулочини ёзганча туриб қолди. У жуда узоқ турди. Жуда-жуда кўп нарсаларни ўйлади. Заводга янги тайинланган пайтидан бошлаб, ҳозирги кунгача бўлган ҳаётини ипга чизиб чиқди. Янги директор бўлиб иш бошлаган вақтларда кўпроқ ишчилар орасида бўлар, улар билан суҳбатлашар, билганини ўргатар, билмаганини ўрганар эди. Ҳатто, кўпинча ишчилар билан бирга овқатланарди. Ҳозирчи? Ҳозирги мавқии тўғрисида гап бўлиши мумкинми! Кейинги ойларда биронта ишчи билан сўрашганини, ҳолинг қалай деб сўраганини эслайолмайди.

Юнусов ўйлаган сари, ўз ишидан ўзи иллат топа бошлади, нимадир ўзига қаттиқ таъсир қилиб, нуқул папиросини чайнарди. Секин-секин кўз унги ёришиб, узоқ-узоқларда чароқлаб ёниб турган чироқлар қалбига қандайдир нашъа берабошлади, димоғига боғидаги гулларнинг иси келиб урилди. Уйқудан уйғонган кишидай, секин келиб стулга ўтирди. У хаёлида ҳамон дунёни кезиб юрарди, шу дунёда яна Умаровни учратди. У «ака, сизни анча хафа қилиб қўйдим, нима қилай, менга ҳам оғир, ҳаммасини сизга ҳам манфаати тегармикин, сиз ҳам адашган йўлингиздан қайтармикансиз, биз юрган катта йўлга тушиб олармикансиз деб қилдим» деяётгандай... У ўз виждони олдида ҳисоб бераркан, хаёл билан бўлиб, ўзи ҳам сезмаган ҳолда столдаги совуб қолган маставага қошиқ урди.

— Тўхтанг иситиб келай .

Юнусов ирғиб тушди. У уйга кириб келган Шарофатни сезмаган, ўзини ёлғиз деб билган эди. У жавоб қилмади. Қўлидаги қошиғини овқатга олиб боришни ҳам, олиб бормаслигини ҳам, столга қўйишқўймаслигини ҳам билмай, кўзини бир нуқтага тикканича серрайиб қолди...

Шарофатнинг кўнгли бўлмади:

— Келинг, плитага қўйиб келай.

Эрини ўз ҳолига қўйиб, ундаги ўзгаришларни кузатиб турган хотини шу сўзларни қизларга хос ноз билан гапирди. Юнусов индамади. Шарофат эшик олдига борганда киришини ҳам, кирмасини ҳам билмай турган Умаровга дуч келди.

— Келинг,— деди илтифот билан эшикни очиб ва эри томон маънодор кўз қирини ташлаб, қўшиб қўйди:

— Шу ердалар кираверинг...

Умаров ичкари кирди. Шарофат кўкрагига тушиб турган сочларини орқасига ташлаб, чаққонлик билан чиқиб кетди. У эшикка бир пас суяниб қолди. Кўнгли таскин топиб, тўйиб нафас олди. Умаровнинг келиши ярага малҳам бўлиб тушган эди...

Қодир МАҚСУМ

ЧЎПОН ЎЛАНИ

Хисори зот, ипак жун, дуркун
қўйларим,
Сизни доим кўпайтмоқ орзу-
ўйларим,
Сизга оқар қалбимдан қувноқ
куйларим!
Бирдам сизни кўрмасам, хумо-
рингизман,
Қурре-қурре, ҳуморингизман!
— 0 —
Совхозимиз ер-кўки сизни
ардоқлар,
Сизлар билан кўркамдир чексиз
ўтлоқлар,
Қувнаб-қувнаб ўтланглар, қутли
туёқлар!
Сиздан бир дам айрилсам,
ҳуморингизман,
Қурре-қурре, ҳуморингизман!
— 0 —
Сизни ёйиб қирларда, йўқдир
армоним,
Ҳар доимо сиз билан банддир
хаёлим,
Сиз туфайли кўксимда порлар
нишоним!
Орангиздан юрмасам, ҳуморин-
гизман,
Қурре-қурре, ҳуморингизман!

Ямин ҚУРБОНОВ.

Суратдаги бу ҳашаматли бино Чирчиқ шаҳридаги «Ўзбекхиммаш» заводи ишчиларининг маданият уйидир. Бу ерда ҳар куни янги бадиий фильмлар намойиш қилинади, ҳаваскорлар концерти бўлиб туради. Бундан ташқари ишчиларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида маданият уйи ходимлари турли маданий-оммавий тадбирлар ўтказадилар.

А. Заблоцкий фотоси.

ЙЎЛОВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Тошкент аҳолиси кўп катта шаҳар. Унда пассажир автобуслари қатнови бир минут ҳам тинмайди. Ўзбекистон Автомобиль ва тош йўллар министрлигининг пассажирлар ташиш шаҳар тресги пойтахтда пассажир автобуслар хизматини янада яхшилаш тадбирларини кўрмоқда. РСФСРнинг Павловск автомобиль заводида тайёрланган ПАЗ—652 маркали комфортабель автобуслардан 7 таси яқинда Тошкентга келтирилди. Чиройли қилиб ишланган 30 ўринли бу автобуснинг 2 та эшиги бўлиб, пассажирлар учун жуда қулай. Ҳозир бу автобуслар шаҳар четига олиб борувчи иккита маршрутда юриб турибди. Йил охиригача ана шундай автобуслардан яна 7 таси олинади.

Москва ва ленинградликлар тажрибасидан ўрганиб, Тошкентда ҳам автобусларни кондукторсиз юргизиш мўлжалланмоқда. Трест Тошкентдаги аккумулятор заводига пассажирларга билет берадиган автомат аппарат заказ қилган. Яқин кунларда ана шу аппаратнинг ўнга яқини шаҳардаги автобус маршрутларининг бирида синаб кўрилади. Автобусларнинг кондукторсиз ишлашга ўтиши йўловчилар учун ҳам қулай бўлади, давлатга ҳам фойда келтиради.

Тошкент янгиликлари

РЕСПУБЛИКА ПОМОЛОГИЯ КОМИССИЯСИ

Академик Р. Р. Шредер номидаги Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти ҳузурида Республика помология-ампелография комиссияси тузилди. Комиссия состави 30 кишидан иборат. Улар орасида қишлоқ хўжалик министрлиги, Госплан, Халқ хўжалиги кенгаши, Тошкент қишлоқ хўжалик институти, Қишлоқ хўжалик экинлари сортларини синаш Давлат комиссияси, Р. Р. Шредер номли институт ва бошқа муассаса ҳамда ташкилотлардан боғдорчилик ва узумчилик бўйича атоқли мутахассислар бор.

Комиссиянинг вазифаси мева, резавор ва узумнинг янги сортларини аниқлаш ва ўрганиш, уларнинг морфологик, биологик ва технологик хусусиятларини тасвирлаш, сортларнинг ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш учун яроқлилигини аниқлашдан иборатдир. Комиссия илмий маълумотларга асосланиб, Ўзбекистоннинг турли тупроқ-иқлим зоналарида етиштириш учун тавсия этиладиган мева хилларини ишлаб чиқади.

Ҳозирги вақтда комиссия мева ўсимликлари ва узумнинг янги қимматли сортлари каталоги учун материаллар тайёрлашга киришди. Каталог келгуси йилда нашр этилади.

(ЎзТАГ).

20 МИНГ КИШИ ҲОРДИҚ ЧИҚАРДИ

«Дендропарк» шаҳар меҳнаткашларининг энг севимли сайлгоҳига айланмоқда. Парк очилган куни шаҳар меҳнаткашлари ва ўрмонзор атрофидаги ишчи, хизматчилардан 5 мингдан ортиқ киши дам олди. Бир ҳафта мобайнида бу ерда 20 мингга яқин меҳнаткаш ҳордиқ чиқарди.

Бугун паркда темирйўлчилар кунига бағишланган катта сайл бўлади. Сайлга темирйўлчилардан тўрт ярим мингдан ортиқ киши келади. Темирйўлчилар ва шаҳардан келиб дам олувчиларга Калинин ва Оржоникидзе районларининг умумий овқатланиш муассасалари, шунингдек шаҳардан чиққан пазандалар хизмат кўрсатадилар.

Сайлга келувчилар учун махсус автобус ажратилган.

ЖЎХОРИДАН АСАЛ

Черкасск областининг Шпола шаҳридаги «Прогресс» артелида жўхоридан сунъий асал ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бунинг учун жўхорининг махсус сортларидан фойдаланилди. Асални тайёрлашда тенг ярим миқдорда шакар, ярим процент сут ёки лимон кислотаси, 0,12 процентдан сал ортиқ бўлган асал эссенцияси ишлатилади. Ана шу масаллиқларнинг ҳаммаси бир ярим соат давомида махсус қозонларда қайнатилади, сўнгра сут флягаларига қуйилади.

Артель ишчилари ҳозиргача 100 тоннадан ортиқ жўхори асали ишлаб чиқардилар. Бу янги маҳсулот худди табиий асалга ўхшаган ҳушбўй ва хуш таъмдир. Унинг баҳоси эса табиий асалга қараганда икки баравар арзон.

Мазкур областдаги бошқа промисел кооперациялари ҳам жўхоридан сунъий асал ишлаб чиқаришни ўзлаштирмоқдалар.

ЖОНЛИ ГУВОҲЛАР ҲИКОЯСИ

Шу йил сентябрь ойида Бухоро амирлигининг емирилгани ва Бухорода Совет ҳокимияти ўрнатилганига 40 йил тўлади. Тошкентдаги революция ва меҳнат шуҳрати клуби аъзолари шу тарихий кун муносабати билан пионер лагерларига бориб суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Бухорода амир салтанатини яксон қилишда революцион жангчилар сафида турган ва жуда кўп воқеалар гувоҳи бўлган Р. Усмонов, М. Халилов, К. Заборский, А. Клинков ўртоқлар суҳбатларни жонли ўтказаётирлар. Ҳозиргача улар «Красний галстук», «Звездочка», «Октябрь революцияси», «Энергетик», «Ўзбекистон 25 йиллиги», «Урожай» ва бошқа пионер лагерларида бўлдилар. Революцион воқеаларнинг жонли гувоҳи бўлган бу кексаларнинг ҳикояси болаларда ўчмас таассурот қолдирди. Ветеранлар суҳбат ўтказиш билан бирга, пионер лагерларида болаларнинг дам олиши қандай ташкил қилинганлиги билан ҳам қизиқаётирлар.

Клуб аъзоларидан бир группаси Бўстонлиқ районн территориясидаги пионер лагерларида ҳам шундай суҳбатлар ўтказдилар.

Каникул завқли ўтмоқда

Оҳангарон шаҳридаги пионерлар уйи ўқувчиларининг ёзги каникулларини мазмунли ўтказишлари учун зарур тадбирларни кўрмоқда. Яқинда ўқувчилардан катта бир группаси педагог ўртоқ Гигаурина раҳбарлигида Тошкент шаҳрига экскурсия уюштирдилар. Пионерлар уч кун давомида пойтахтда сайр қилиб, Комсомол кўли, А. Навоий номидаги опера ва балет театри, ҳайвонот боғи ва бошқа диққатга сазовор жойларни бориб кўрдилар. Каникул охиригача яна кўпгина ўқувчилар Тошкентга экскурсияга борадилар.

Ўртоқ Г. Аргентовский раҳбарлигидаги жонажон ўлкани ўрганиш тўгараги аъзоларининг Оҳангарон — Тошкент —Чирчиқ — Хумсон— Бурчмулла маршрути бўйича ўтказган 10 кунлик походлари жуда завқли бўлди. Улар поход вақтида ҳар бир жойнинг иқлими, табиий шароити, географик тузилиши билан танишдилар. Ўқувчилар бу завқли саёҳатдан ўз мактаблари учун бой гербарий тўплаб қайтдилар.

А. КЎКИЕВ.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

МЕРГАНЛАР МУСОБАҚАСИ

Ўзбекистон ДОСААФ комитетининг янги очилган отиш майдончасида спортчи мерганлар мусобақаси бўлиб ўтди. Республика биринчилиги учун бўлган бу курашда областлардан келган 65 эркак, 25 аёл мерганлар қатнашди. Команда ҳисобида Тошкент область досаафчилари кўп очко тўплаб, биринчи ўринни олдилар.

ТОШКЕНТЛИКЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Қирғизистон пойтахти Фрунзеда касаба союзларининг велосипед пойгаси бўйича Бутуниттифоқ зонал мусобақалари тамом бўлди. Тошкент Чет тиллар педагогика институтининг студенти Л. Добринина ажойиб ютуққа эришди. У 25 километрлик масофага бўлган пойгада 34 минут 14 секунд натижа кўрсатиб, республикада рекорд қўйди. 100 километрга бўлган пойгада В. Палацкий биринчи ўринни олди.

Икки кунлик кескин кураш натижасида Ўзбекистоннинг «Буревестник» жамияти велосипедчилари учинчи ўринга чиқдилар.

ШАХМАТ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Тошкентдаги ОДО паркида хотин-қиз шахматчилар ўртасида республика биринчилиги учун мусобақа бошланди. Турнирда Тошкент шаҳридан Л. Дмитрук, К. Лебедова, Р. Ниёзбекова, Т. Собирова, З. Беликова, Л. Никитина, Д. Сатторова, В. Бородкина ва бошқа областлардан М. Иванова (Наманган шаҳри), Г. Рахубо (Андижон), Н. Кечко (Самарқанд), Е. Константиниди (Қўқон) М. Горденко (Фарғона), К. Жданкина (Нукус), М. Спридонова (Бухоро), А. Евдокимова ва Н. Баздирова (Тошкент) ўртоқлар қатнашмоқдалар.

Биринчи турда Сатторова, Бородкинани, Дмитрук Гордеенкони, Беликова Лебедовани, Баздирова Кечкони, Жданкина Евдокимовани, Никитина Спридоновани ютди. Иванова — Константиниди партияси кечиктирилди.

Турнир 27 августгача давом этади. Ғолиблар Ўзбекистон терма командаси составига киритилади ва уларга шу йил октябрь ойида Тошкентда бўладиган СССР команда биринчилиги мусобақасида қатнашиш ҳуқуқи берилади.

Гулистон районидаги Ленин номли колхоз боғбонлари ўтган йили 200 минг сўмлик ширин-шарват мева етиштиришга муваффақ бўлган эдилар. Бу йил улар шаҳар аҳолисини янада кўпроқ мевалар билан таъминлашмоқчи. Кейинги йилларда бу ерда янгидан 9 гектар боғ ташкил этилган эди. Боғда узум, анор, олма, нок, гилос, тоғолча, шафтоли ва анжир сингари бир неча хил мевалар ўтқазилган эди. Ниҳоллар ҳосилга кирди. Суратда: тажрибали боғбон Исоқ ота Назаров анжир ҳосилини кўздан кечириб турибди.

Б. Эрқоров фотоси.

Иккаласи дўст, ўртоқ!
Бири-биридан дўмбоқ.

В. Надеждин фотоэтюди.

ФЕЛЬЕТОН

Усмоновнинг кашфиётлари

Ҳаётда ҳар хил кашфиётлар бўлади. Масалан, Ньютон жисмларнинг тортишув қонунини очган бўлса, Галилей Ернинг Қуёш атрофида айланиш қонунини кашф этган. Лекин Тошкент коммунал-хўжалик техникуми директори Тошпўлат Усмоновнинг кашфиётлари на унисига, на бунисига ўхшайди. Буларни кашфиёт демасдан бошқа бир ном билан аташ ҳам мумкин эмас. Нега десангиз, ўртоқ Усмонов ҳам ҳамма кашфиётчилар сингари ҳаётдаги маълум тартиб-қоидани ўзгартириб, ўрнига ўзининг системасини жорий қилмоқчи бўлган. Бу кашфиётни у ном чиқариш учун қилдими ёки тўғридан-тўғри чўнтакнинг талаби билан бўлдими, ҳарқалай техникумга ўқувчилар қабул қилиш қоидасига қатор янгиликлар киритишга бел боғлади.

1956 йили тажриба мақсадида 20 студентни техникумнинг сиртқи бўлимига ҳеч қандай аттестат ва шаҳодатномасиз қабул қилиб кўрган эди, натижаси ёмон бўлмади. Ана шундан сўнг Усмоновнинг йирик кашфиётлар даври бошланиб кетди. У 7-ёки 10-синфни битира олмаган ўқувчилар ўртасида шунақанги шуҳрат қозондики, асти қўяверасиз. 1957 ва 1958 ўқув йилларида кашфиётчи ўзи очмоқчи бўлган кашфиётни илмий жиҳатдан асослаш мақсадида кечани-кеча, кундузни-кундуз демай ишлаб, техникумни маълумотсиз, лекин унинг соясига салом бериш қобилиятига эга бўлган студентлар билан тўлдириб юборди.

1959 йилда эса Т. Усмоновнинг кашфиётчилик фаолияти гуллаб, янги босқичга кўтарилди. У ўтган ўқув йилларида ҳеч қандай маълумотга эга бўлмаган кишиларни техникумга қабул қилиб олишда қабул комиссиясининг кучли қаршилигига дуч келган эди. Бу ўқув йилида эса қабул комиссиясига масъул секретарь қилиб 2-курс студенти Л. А. Ковалевскаяни тайинлаб қўйди ва ўз кашфиётларини чуқурлаштира бориб, тўртта студентни тўғридан-тўғри 2-курсга мандат ва қабул комиссиясининг рухсатисиз қабул қилди.

— Бу қонунга хилоф-ку! — эътироз билдирди ўқитувчилар.

— Йўқ, бу илмий тажриба! — жавоб берди Т. Усмонов.

Кашфиётчилик соҳасида бой тажрибага эга бўлган Усмонов шу йилнинг ўзида 11 студентни ҳеч қандай имтиҳонсиз қонунга хилоф равишда техникумга қабул қилиб олди. 21 та студентни «узоқ муддатли машқ»дан ўтказди. Яъни бир фандан йиқилиб, «икки» баҳолар олган абитуриентларни қайта-қайта имтиҳонга киритаверди. Оқибат — ўқитувчилар гаранг бўлиб кимга қанақа баҳо қўйганларини ҳам сезмай қолдилар.

— Имтиҳон олиш қоидаси бузилмоқда-ку! — яна эътироз билдирди ўқитувчилар.

— Йўқ, бу тажриба учун қилинмоқда — жавоб қайтарди кашфиётчи.

Маълумки, ҳар қандай янгиликни машаққат чекмасдан, маълум кишиларнинг қаршилигисиз амалга ошириб бўлмайди. Ана шу қоидага амал қилган ўртоқ Усмонов кўпчиликнинг қаршилигига қарамасдан дадиллик билан техникумга қабул қилиш муддатига ҳам талай ўзгартишлар киритди.

Чунончи студент Г. Ғиёсов техникумга 25 декабрда, студентка Калтун шу йилнинг март ойида қабул қилиб олинди. Кириш имтиҳонлари даврида 28 та студентга ҳеч қандай номер қўйилмаган имтиҳон варақалари тарқатилди. 21 та студентнинг имтиҳон варақасидаги баҳолар ҳеч қандай ўқитувчи томонидан имзоланмаган ҳолда қабул қилиб олинди. Мандат комиссиясининг 8 та протоколи Усмонов томонидан расмийлаштирилмаган ҳолда шкафга солиб қулфлаб қўйилинди.

Мана шу кашфиётларнинг ҳаммаси Т. Усмонов ва унинг ўринбосари И. И. Терновскийлар ҳамкорлигида амалга оширилди. Терновский ўз пушти паноҳининг олиб борган тажриба ишларида яқиндан ёрдам берди. Ҳатто кашфиётни муваффақиятли давом эттириш мақсадида техникумнинг моддий базасидан фойдаланишнинг прогрессив усулларини ҳам биргаликда ишлаб чиқдилар. Икковлари кунига икки соатдан дарс бериш ўрнига олти-саккиз соатдан дарс бериб, тажриба мақсадларида фойдаланиш учун бўлса керак, техникумнинг жуда катта пулини шилиб олдилар. Яъни Т. Усмонов бир йилда бериши керак бўлган 480 соат ўрнига 1330 соат, И. Терновский 1685 соат дарс бердилар.

Шундай қилиб десангиз, устоз ва шогирд кашфиётчиларнинг олиб борган узоқ йиллик оғир меҳнатлари беҳуда кетмади. Мақсадлари техникумга студентлар қабул қилиш тартибларини бузиб, ўзларича янги тартиб яратиш эди, ярат-дилар!

Афсуски бу кашфиётлар техникум учун жуда қимматга тушди: таълим-тарбия ишлари издан чиқиб кетди, штатлардан ким элгироқ бўлса ўша кўпроқ фойдаланадиган бўлиб қолди, ўзлаштириш айтиб бўлмас даражада пасайди, ҳатто кашфиётчиларнинг обрўлари ҳам бора-бора ўқитувчи ва студентлар орасида кепак баҳоси бўлиб қолди.

Аҳвол ана шундай. Бу ҳақда юқори ташкилотларга студент ва ўқитувчилар томонидан ўнлаб шикоятлар ёзилди. Афсуски район раҳбарлари ҳам, шунингдек Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Олий ва Ўрта махсус таълим давлат комитетидаги раҳбар ўртоқлар ҳам бу кашфиётлар ҳақида ҳанузгача лом-мим демай келмоқдалар. Ахир Т. Усмонов билан И. Терновскийлар ўзларининг тор шахсий манфаатларини кўзлаб, техникумда тартибсизликни авж олдириб юбордилар-ку!

А. ЗОКИРОВ.

Об-ҳаво қандай бўлади?

Бугун кундузи Тошкент области ва Тошкент шаҳрида ҳавонинг очиқ бўлиши кутилади. Тошкентда эрталаб 15—17 даража, кундузи 32—34 даража; областда эса эрталаб 13—17 даража, кундузи 31—36 даража иссиқ бўлади.

„Муштум"нинг янги сони

Сатирик журналнинг 15- сони чиқди. Журнал муқовасида босилган карикатурада сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқараётган айрим корхона раҳбарлари танқид қилинган. Жавдат Абдулланинг меҳнаткашларнинг шикоятларига бюрократларча муносабатда бўлувчи шахсларни сатира остига олувчи «Эрта кел, индинга кел» сарлавҳали шеърини қизиқиб ўқийсиз.

Бу сонда босилган «Ясама кулги», «Ўзини тўхтата олмайди», «Норбоев ва бошқалар», «Мудирни кутиб» сарлавҳали материалларда айрим кишилар орасида учраб турадиган нуқсонлар ҳажв қилинган. «Келинг, бир кулишайлик» рубрикаси остида А. Зайнутдинов ва Э. Жабборовларнинг «Айтсам уяламан, айтмасам армон» сарлавҳали ашула пайрови берилган.

Журнал қизиқарли материаллар билан бирга хилма-хил темаларга бағишланган карикатуралар билан безаниб чиққан.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

«ИНСОН КОСМОСДА»

Пойтахтдаги Куйбишев район халқ маданият университетининг совет фани ва техникасининг муваффақиятларига бағишлаб ўтказаётган машғулотлари тингловчиларга манзур бўлмоқда. Яқинда Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғида бўлиб ўтган «Инсон космосда» деган темадаги машғулот ҳам кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди.

Машғулотда космосни эгаллаш йўлида қўлга киритилаётган ютуқлар ҳақида олимлар, медицина ходимлари ва инженерлар сўзладилар. Айниқса, физика-математика фанлари доктори И. С. Аржаниховнинг инсоннинг космосга чиқиши муқаррарлиги ҳақидаги суҳбати зўр эътибор билан тингланди. Врач К. М. Павлова космосда инсон ўзини қандай ҳис қилиши ва унинг физиологик ҳолати тўғрисида гапириб, бу масалалар билан боғлиқ бўлган қизиқарли фактларни ҳикоя қилиб берди.

Тингловчилар совет олимларининг космосни эгаллаш учун олиб бораётган илмий-тадқиқотлари ҳамда кузатишларининг ижобий самаралари ҳақидаги суҳбатларни ҳам мароқ билан тингладилар.

Л. ФИШМАН.

Областимизнинг энг ёш шаҳри Янгиерда бундан бир йил муқаддам харидорлар ўзига-ўзи хизмат кўрсатувчи китоб магазини очилган эди. Магазин ходимлари шаҳар аҳолисига маданий хизмат кўрсатиш билан бирга китобхонлар активи ёрдамида шаҳарнинг турли жойлари ва мактабларда янги адабиётлар тарқатишни яхши ташкил этганлар. Шаҳар бозори ва серқатнов кўчаларда кўчма китоб савдоси ташкил этилган. Китоб магазини ходимлари шаҳар мактабларига бориб ўқувчиларга янги дарсликларни тарқатмоқдалар. Суратда: харидорлар магазиндан ўзларига зарур бўлган китобларни танлаб олмоқдалар.

А. Заблоцкий фотоси.

Телевизор экранида

7 АВГУСТ

12.00. «Физкультура билан шуғулланинг».
12.20. Мультипликацион фильм — «Мақтанчоқ эшак».
12.40. Бадиий фильм — «Етуклик аттестати».
19.00. «Пўлат йўлларда». Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунига бағишланган эшиттириш ва талабларга мувофиқ концерт.
20.00. Сўнгги ахборот.
20.20. Ўзбек куйларидан концерт.
20.50. Киножурнал.
21.00. Фильм — концерт — «Ив Монтан куйлайди».

Тошкентнинг томоша залларида

Серёжа — қишки «ВАТАН» (эрталаб соат 10-20 минут, кеч 6, 8 ва 10 да), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 4 ва кеч 8 да).

Жондан тўйган шофёрлар — «МИР» (кеч соат 6, 8 ва 10 да), қишки НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), ёзги НАВОИЙ номли (кеч 9 ва 10-40 минутда).

Мексика осмони тагида — қишки «ВАТАН» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да), ёзги «ВАТАН» (кеч 9 ва 10-50 минутда).

Мундирнинг кучи — «МИР» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 8-50 минутда), ПУШКИН номли (кеч 10-40 минутда).

Янги Деҳли (2-серия) — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун) «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 9-15 минут ва 11 да).

Шахсан маълум — қишки НАВОИЙ номли (кеч соат 10 да).

Поездан тушган киши (кеч соат 10 да), **Мундирнинг кучи** (кундуз 2 ва кеч 6-15 минутда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Турналар учади — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да), ТЕЛЬМАН номли (кеч 10 яримда).

Сўнгги кун, биринчи кун — «СПУТНИК» (кундуз соат 4, 5, кеч 6 ва 7 да), «ПОБЕДА» (кеч 9 ва 10-50 минутда).

Мичман Панин — «ОКТЯБРЬ» (кеч соат 9 ва 10-40 минутда).

Жузеппе Верди (кеч соат 9 да), **Ё ҳаёт, ё ўлим** (кеч 10-45 минутда) — КАФАНОВ номли.

Леди Гамильтон — ПУШКИН номли (кеч соат 8-50 минутда), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 10-40 минутда).

Телба — ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 8-45 минутда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

7 августда

Ўзбек музика, ашула ва рақс кечалари

Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Шаҳодат Раҳимова, Ғулом Абдураҳмонов**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова, Эргаш Шукруллаев, Карим Алиев**, филармония солистлари **Р. Ҳакимова, Д. Қаландарова, Ф. Носирова, М. Отабоева, Ф. Харротов, Б. Мавлонов, З. Ҳамдамов, Р. Ҳамдамов, Ғ. Иноғомов**лар қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг адреси: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими—29040, 50. Секретариат—34808, 115 Эълонлар бўлими — 28142.

Р 01975. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А. 1851.